SU PRIEDU "LIETUVIŲ GODOS"

1 Alp (LKD) 2787

Europos LIETUVIS

Nr. 32 (2369) Nepriklausomas savaitraštis, leidžiamas nuo 1947 m. liepos 25 d. 1995 m. rugpjūčio 5-12 d. Kaina 1,10 Lt

Mes bėgam į ateitį veržtis

Iš kitų tolimų kontinentų
Į tėvynę - laivais ir lėktuvais!
Kad ji augtų, žydėtų, gyventų,
Mes visi visada tik lietuviais.
Antanas Miškinis,
"Olimpiados giesmė", 1938 m.

Esu matęs nemaža panašių renginių. Dainų švenčių, festivalių, žaidynių, apžiūrų. Puošnių, iškilmingų, spalvingų. Netgi tame pačiame Kalnų parke. Kartais jie, tiesa, kitaip, bet visada dainavo Lietuvą. Visados jie buvo džiugiai tūkstančių žiūrovų sutinkami. Ne išimtis buvo ir vakaras Kalnų parke, paskelbęs V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių pradžią. Jis dar vaizdžiau, dar prasmingiau parodė lietuvių tautos kūrybiškumą, išmintį ir išmonę.

Kuogi skyrėsi šis vakaras nuo anų? Pirmiausia tuo, jog tai buvo laisvos Lietuvos žodis, daina ir sportas. Labai grakšti kultūros ir sporto - dvasios ir kūno jėgos - demonstracija.

Šventė prasidėjo toli nuo Kalnų parko - Nepriklausomybės aikštėje, prie Respublikos Seimo rūmų, kur ne taip seniai buvo sprendžiamas Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės likimas.

Iš ten, damiai susirikiavę, maždaug 5000 sportininkų svarbiausia miesto gatve Gedimino prospektu, jį sausakišmai apstojusių vilniečių katučių lydimi, žygiavo Kalnų parko link. Pro grakščiąją Arkikatedrą, kur ryte vyko iškilmingos šv. Mišios, pro Gedimino kalną, kur galingai plevėsuoja Lietuvos trispalvė, pro didingai ir oriai banguojančias Nerį ir Vilnelę. Tai buvo viso pasaulio lietuvių jaunystės, meilės tėvynei, jėgos, grožio ir vienybės eisena.

Ją pradėjo 15 sportininkų iš tolimosios Argentinos, krašto, kuris dar šio amžiaus pradžioje suteikė prieglobstį daugybei laimės ieškančių tautiečių. Greta delegacijos vadovo St. Metrikio, galvą pakėlęs žygiavo Panamerikos žaidynių prizininkas sunkiaatletis G. Majauskas. Paskui juos - 48 Australijos lietuviai sportininkai, vedami amžino nenuoramos, Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos (ALFAS) pirmininko A. Laukaičio. Pradėję eiseną sako, kad Didžiosios Britanijos lietuvių sporto atstovų buvo daugiau, bet pakeliui jie "aptirpo" ir kalnų parką jų vadovas, DBLS pirmininkas J. Alkis, pasiekė vienas vienužis. 10 tautiečių atsiuntė į Vilnių Baltarusija, 100 - Latvija, 50 - Lenkija, 12 - Estija. Linksma ir gausi (130 tautiečių), valiodama ir dainuodama, ėjo JAV sportininkų delegacija. Šiaurės Amerika itin svetingai atvėrė duris lietuviams, kurie pasibeldė į jas karo ir okupacijos negandų išvyti iš Tėvynės. JAV delegaciją vedė LB krašto valdybos vicepirmininkas A. Rugienius. Ją sekė Kanados pasiuntiniai, vedami paties ŠALFAS pirmininko A. Šileikos. Gausiausią 150 žmonių delegaciją sutelkė Rusija. Čia buvo sportininkų iš Maskvos ir Igarkos, iš Murmansko ir Kaliningrado, iš Sankt Peterburgo ir Altajaus, iš Krasnojarsko ir Komijos. Nemažai tarp jų tremtinių vaikų ir vaikaičių. Į sportinių šokių ir raitelių varžybas įsijungė Vokietijos lietuviai. Yra Ukrainos pasiuntinių. Vienas Lietuvos precizinio skraidymo meistras atvyko iš Naujosios Zelandijos, o tenisininkė G. Luškovič - iš saulėto Kipro.

Paskutinė Kalnų parką pasiekė Žaidynių šeimininkė - Lietuvos sportininkų rikiuotė. Apie 4500 sportininkų, kurie galynėjosi visų 25 sporto šakų varžybose.

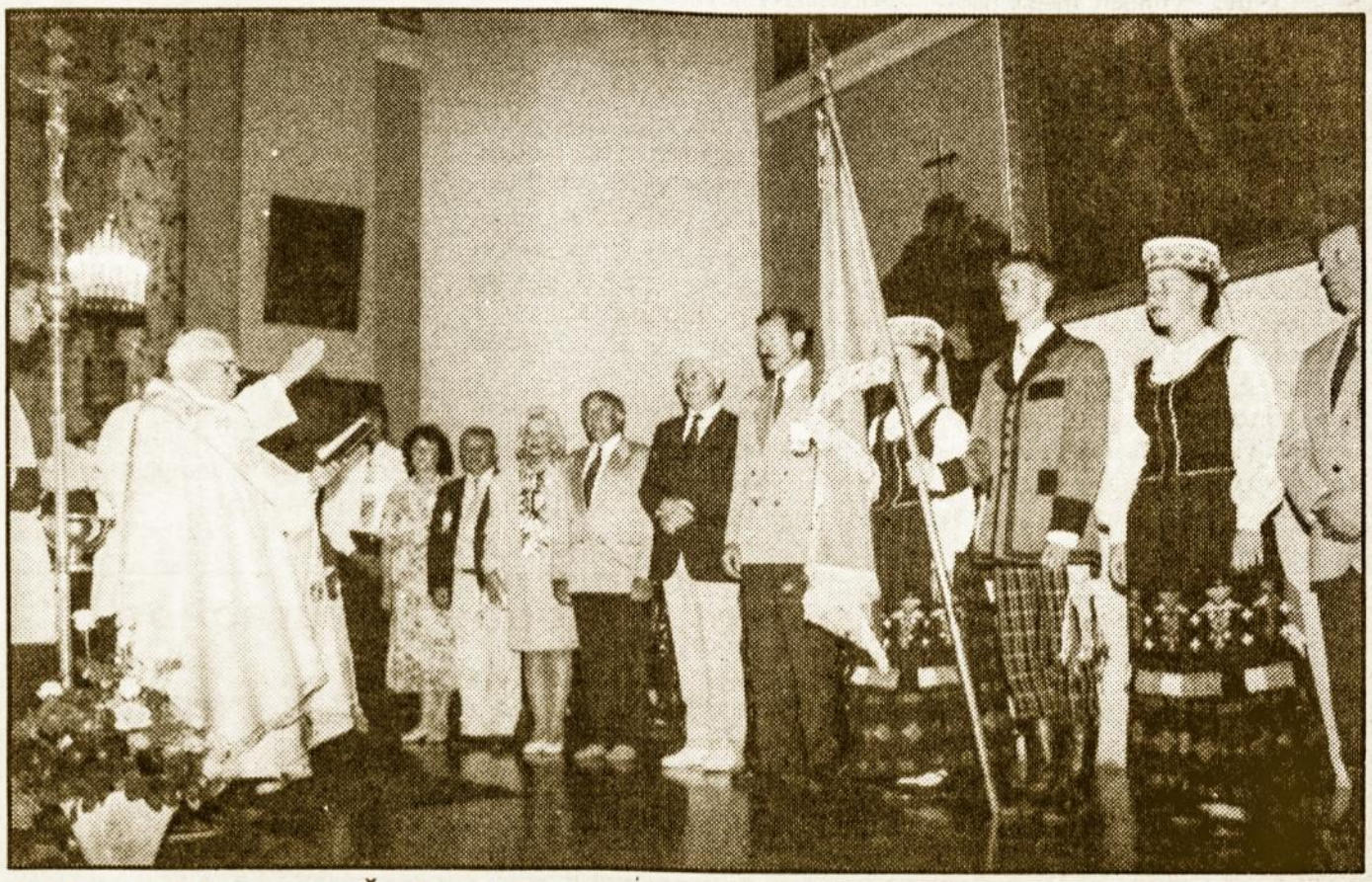

Arkikatedroje šventinama Žaidynių vėliava. ***Algirdo Sabaliausko nuotr.***

Atskiru būriu Kalnų parką pasiekė veteranų kolona. Tarp jų - pasaulio ir Europos čempionai ir prizininkai, planetos ir kontinento rekordininkai. Įvairių stambių varžybų nugalėtojai.

Yra tarp jų ir Pirmosios Tautinės olimpiados dalyvių. Pravartu prisiminti, kad tik iš Seulo Lietuvos sportininkai parsivežė 15 medalių - 10 aukso, 2 sidabro ir 3 bronzos. O Barselonoje disko metikas R. Ubartas, tapęs olimpiniu čempionu, pirmąkart virš olimpinio vėliavos stiebo iškėlė Lietuvos trispalvę ir privertė didžiulį stadioną klausytis Lietuvos himno.

O kiek kartų toji trispalvė plevėsavo virš aukščiausių pasaulio viršukalnių, tarp kurių ir nepaklusnusis Everestas. Ir jį įveikė lietuvis alpinistas V. Vitkauskas.

Į Kalnų parką grįžo Žaidynių ugnis. Uždegta Kaune, prie Nežinomojo kareivio kapo, nukeliavusi Lietuvos keliais apie 1100 km, po 17 dienų grįžo į sostinę ir uždegė V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių aukurą. Aplink Lietuvą ją nešė bėgikai iš Vilniaus ir Kauno, Alytaus ir Panevėžio, Šiaulių ir Druskininkų, Pasvalio ir Žiežmarių, Kretingos ir Suginčių. O Žaidynių aukurą uždegė fakelą iš šauniųjų bėgikų perėmęs svečias iš JAV, visų penkių pasaulio lietuvių žaidynių aktyvus dalyvis V. Grybauskas.

Pakelti Žaidynių vėliavą buvo patikėta pasaulio eksrekordininkei ir Europos čempionei šuolininkei į tolį V. Bardauskienei, dukart olimpinei čempionei krepšininkei A. Rupšienei, olimpinei čempionei, Kalgario didvyrei slidininkei V. Vencienei, Meksikos olimpiados prizininkui irkluotojui V. Briedžiui, olimpiniam čempionui boksininkui D. Pozniakui ir Europos čempionui šuolininkui į

Nukelta į 2 psl.

Gražiausia pasaulio lietuvaitė'95 išrinkta

Gražiausia pasaulio lietuvaitė Asta Muralytė.
Gedimino Svitojaus (ELTA) nuotr.

Ja tapo 19 metų Vilniaus aukštesniosios ekonomikos mokyklos II kurso studentė Asta Muralytė, anksčiau tapusi ir gražuolių konkurso "Mis Vilnius'95" nugalėtoja. Mergina, be stambios piniginės premijos, buvo karūnuota sidabrine karūna su gintaro papuošimais, kainavusia 2000 JAV dolerių.

Rugpjūčio 2 dieną Vilniaus Operos ir baleto teatre dėl gražiausios pasaulio lietuvės garbės vardo varžėsi 17 merginų iš įvairių Lietuvos vietovių, taip pat atvykusios iš Rusijos Karaliaučiaus srities, Altajaus krašto, Tomsko, Sankt Peterburgo, Latvijos sostinės Rygos, Estijos sostinės Talino, Baltarusijos sostinės Minsko ir tolimosios Australijos. Šis gražuolių konkursas vyko pagal V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių programą. Konkurse galėjo dalyvauti merginos, kurių vienas iš tėvų yra lietuvis. Į konkursą merginas atsiuntė jų gyvenamųjų vietovių lietuvių bendruomenės. Kiekviena turėjo atsivežusi tautinius drabužius, su kuriais pasirodė per konkursą.

Konkursą vedė populiari televizijos žurnalistė Algė Žukauskienė ir Lietuvos disko metimo čempionas Vaclovas Kydikas.

Viena įdomiausių pretendenčių buvo 17 metų krepšininkė Lisa Skimbirauskaitė iš Australijos Melburno miesto, kuri lankosi tėvų gimtinėje antrą kartą. Ji mano, kad Lietuva smarkiai pasikeitė, ji vis laisvėja. Lisa visai nekalba lietuviškai, bet neblogai suprata. Deja, viešnia iš Australijos, nors tikrai yra žavi mergina, jokio gražuolių konkurso titulo nepelnė.

Vidutinis kitų gražuolių konkurso dalyvių amžius buvo 20 metų.

Konkursas vyko trimis kalbomis: lietuviškai, rusiškai ir angliškai. Pirmiausia merginos prisistatė lietuviškai. Pasak konkurso organizatorės, "Grožio formulės" vadovės Jūratės Vilimienės, konkurse nebuvo jokio politinio žaidimo, nedaug dėmesio kreipta ir į ūgį bei kūno proporcijas.

Be gražiausios pasaulio lietuvės, buvo išrinkta "Pirmoji gražuolė". Tai 16 metų Karolina Šokurova iš Maskvos. "Antrąja gražuole" tapo Lilija Uksvarav iš Talino. "Mis foto" titulą pelnė panevėžietė Lina Kulešaitė, "Mis Elegancijos" - žemaitė Gražina Pakarklytė. "Mis Publika" , žiūrovų nuomone, vėlgi yra šių metų gražiausioji pasaulio lietuvaitė Asta Muralytė. Ji pripažinta ir "Atkakliausiąja konkursante". Patraukliausios konkurso dalyvės vardą vertinimo komisija paskyrė Agnei Pankauskaitei.

Visos gražuolės buvo gausiai apdovanotos- ir piniginėmis premijomis, ir brangiomis dovanomis. Jas iš visų pusių visi fotografavo, čiupinėjo, gyrė. Ne vienai ištryško ir džiaugsmo ašara. Ne viena tikisi, kad po tokio garbingo konkurso gyvenimas gali stipriai pasikeisti.

Ona Mickevičiūtė

Czeslawas Miloszas apsilankė Lietuvos pasiuntinybėje

Mūsų šalyje atostogavęs Nobelio premijos laureatas, JAV gyvenantis lenkų poetas Czeslawas Miloszas šiuo metu jau yra nuvykęs į Lenkiją. Liepos 28 d. jis apsilankė Lietuvos pasiuntinybėje Varšuvoje. Apie tai pranešė ELTA.

Gedimino II laipsnio ordinu apdovanotas poetas mūsų valstybės ambasadoje pasakė, kad yra labai patenkintas apsilankymu gimtajame krašte, nes jis buvo įdomus ir vaisingas.

"Visur jutau nuolatinį žmonių dėmesį. Neišdildomą įspūdį paliko susitikimas su Prezidentu Algirdu Brazausku, apsilankymas Lietuvos pajūrio kurortuose", - sakė poetas.

Susitikime su Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Lenkijoje Antanu Valioniu, kitais ambasados bei Generalinio konsulato Varšuvoje darbuotojais Cz. Miloszas kalbėjo apie Lietuvos ir Lenkijos santykius, kultūrinių ryšių plėtimą, Lietuvos įvaizdžio kūrimą Lenkijoje.

ELI

Mes bėgam į ateitį veržtis

Atkelta iš 1 psl.

Į sportininkus kreipėsi V PLS Žaidynių organizacinio komiteto vicepirmininkas, Vilniaus miesto meras A. Vidūnas. Apžvelgęs žaidynių istoriją ir jų reikšmę vienijant Lietuvą, pabrėžęs sporto vaidmenį garsinant Lietuvą, Vilniaus meras pasakė: "Atverkite širdis Vilniaus miestui. Pasisemkite jėgų iš bendrojo dvasios aukuro, skelbiančio visam pasauliui: "Lietuviais esame mes gimę!" Tegu mūsų deivė Gabija laimina ir saugo Žaidynių ugnį!"

Jo pakviestas atidaryti Žaidynes Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Brazauskas, iš visos širdies pasveikinęs iš tolimiausių planetos kampelių suskridusius lietuvius, prisiminęs kaip gražų pavyzdį jaunimui sporto veteranus, dar nuo Tautinės lietuvių olimpiados garsinusius Lietuvos vardą, palinkėjęs sėkmės varžybose, kuriose nebus pralaimėjusių, ištarė: "Skelbiu Penktąsias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes atidarytas".

Visų žaidynių dalyvių vardu jaunasis ledo ritulininkas iš Elektrėnų A. Zubrus prisiekė: "Mes, pasaulio lietuviai sportininkai, jausdami tautos šauksmą burtis į vieną šeimą, susirinkę į Pasaulio lietuvių sporto penktąsias žaidynes septyniasdešimt aštuntaisiais Lietuvos Nepriklausomybės bei šeštaisiais Lietuvos valstybės atkūrimo metais ir šiomis draugiškomis Žaidynėmis pabrėždami mūsų priklausomybę lietuvių tautai, jai laisvės ir gerovės trokšdami, prisiekiame, būti ištikimi amžiniems lietuvių tautos idealams, ugdyti jėgas tautos siekiams įgyvendinti, visur ir visuomet saugoti ir ginti tautos garbę ir dorai tarnauti Lietuvai. Tepadeda mums Dievas!"

Dievo pagalbos paprašė ir teisėjų vardu prisiekęs žirginio sporto teisėjas V. Milvydas.

O po to prasidėjo! Į žalią parko estrados kilimą pabiro raiti ir vaižiuoti, šokantys ir dainuojantys, kulverščiuojantys ir kamuoliu žaidžiantys... Į šventę įsijungė orkestrai, ansambliai, chorai, akrobatai, didelių ir mažų šokėjų kolektyvai.

"Dainuoju Lietuvą kaip džiaugsmą, išaugusį iš pelenų. Kaip savo rūpestį didžiausią, kuriuo lyg vieškeliu einu", dainavo įžymioji Lietuvos operos solistė I. Milkevičiūtė ir balsingas, viso pasaulio lietuvių choras lūpomis ir širdimis kartojo Just. Marcinkevičiaus sukurtus žodžius:

"Dar viskas gyva, viskas rėkia
kapais, muziejais, žaizdomis.
Imu į ranką duonos riekę ir taip
kalbuosi su jumis".

Lietuva kalbėjo su Lietuva, Lietuva kalbėjosi su pasauliu. Į dangų spriegė raketų ir kibirkščių gėlynai. Degė žaidynių ugnis, plevėsavo Žaidynių vėliava.

Penktosios Pasaulio lietuvių sporto Žaidynės, antrąkart grįžusios į Tėvynę prasidėjo.

Petras Keidošius

Pasirašyta steigiamoji Europos integracijos studijų centro sutartis

Liepos 28 dieną Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys ir Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis pasirašė steigiamąją Europos integracijos studijų centro sutartį. Pasirašymo ceremonijoje dalyvavo Užsienio reikalų ministerijos (URM) sekretorius Albinas Januška ir Tarpautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Egidijus Kūrys.

Pamažu artėjame prie Europos Sąjungos. Nuo š. m. sausio 1 dienos įsigaliojo Europos Bendrijos ir Lietuvos laisvos prekybos sutartis, birželio 12 dieną pasirašyta Lietuvos ir Europos Sąjungos (ES) Europos sutartis, kuri mūsų valstybei atveria narystės Europos Sąjungoje perspektyvą. Įgyvendinant Europos sutartį, harmonizuojant šalies teisinę sistemą, toliau ruošiantis narystei Europos Sąjungoje, buvo reikalinga institucija, kuri galėtų rengti atitinkamų sričių specialistus ir, sutelkusi esamas akademines pajėgas, analizuotų galimos narystės ES pasėkmes. Tokia institucija turėtų tapti Europos integracijos studijų centras.

Europos integracijos studijų centras tirs Europos Sąjungos politinę, teisinę ir ekonominę sistemą, šalies integracijos į ES sąlygas bei pasėkmes, kartu su Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutu rengs ir vykdys Europos integracijos studijų magistro programą. Centras leis akademinį žurnalą, publikuos ES bei su Lietuvos ir ES santykiais susijusius dokumentus, visuomenei teiks informaciją apie ES, šalies integraciją į ES bei integracijos pasėkmes.

Keliais sakiniais

❒ *Kaunietis laimėjo loterijoje.* Liepos 27 d. "Baltic Clipper" sporto parduotuvėje "Finair-Reebok-Blactop" loterijoje netikėta laimė teko devyniolikmečiui kauniečiui Renaldui Vyšniauskui. Laimingą bilietą jam ištraukė krepšininkas S. Marčiulionis - spalio mėnesį jaunuolis galės nemokamai skrįsti už vandenyno ir nemokamai žiūrėti į NBA komandos Niujorko "Knicks" rungtynes.

❒ *Paminėta JAV lietuvių poetė Juzė Augustaitytė.* Liepos 29 d. Vilkaviškio rajone, Mažučiuose, paminėtos poetės Juzės Augustaitytės-Vaičiūnienės 100-osios gimimo metinės. Ji gimė 1895 m. liepos 28 d., mokėsi Saulės mokytojų seminarijoje, nuo 1944 m. - tremtyje Vokietijoje, nuo 1950 m. gyveno JAV. Išleidusi rinkinius "Su baltu nuometu", "Skeveldros", "Žvaigždėtos naktys".

❒ *Lietuvos mėgėjų teatrų šventė* "Saulės takas'95" prasidėjo. Tai įvyko liepos 29 d. Palangoje. Šventė truks 9 dienas. Bus parodyta 14 spektaklių. Šventė skirta pirmojo viešojo lietuvių spektaklio - Keturakio "Amerika pirtyje" atminimui.

❒ *Prisimintas partizanų vadas.* Liepos 30 d. Alytaus rajono Nemunaičio bažnyčioje buvo aukotos šv. Mišios, skirtos 50 metų sukakčiai nuo dienos, kai 120-ojo Dzūkų partizanų būrio vadas, Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos vadovas Adolfas Ramanauskas-Vanagas prisiekė kovoti ir mirti dėl Lietuvos laisvės. Priesaikos priėmimo vietoje Nemunaityje atidengta atminimo lenta.

❒ *Sukurtas Lietuvos Karalystės rūmų herbas.* Lietuvos Karalystės rūmai (LKR) įregistruoti 1993 m. Tai visuomeninė organizacija, tyrinėjanti Lietuvos Karalystės ir Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės valstybingumo, kultūros ir dvasingumo tradicijas. LKR palaiko gerus ryšius su Argentinos ir Italijos lietuviais. LKR herbo autorius - dailininkas Juozas Galkus.

❒ *Tarėsi evangelikai liuteronai.* Liepos 29-30 d. Tauragėje buvo susirinkęs penktasis evangelikų liuteronų sinodas. Jame dalyvavo vyskupas Hansas Dumpys iš Čikagos ir išeivijos konsistorijos vicepirmininkė, kunigė iš Vokietijos Tamara Šmit.

❒ *Baigėsi didžioji Baltijos jaunųjų socialdemokratų savaitė.* Liepos 29 d. Giruliuose netoli Klaipėdos buvo surengtas Baltijos šalių socialdemokratinio jaunimo solidarumo mitingas, kuriame dalyvavo Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas Aloyzas Sakalas, Seimo socialdemokratų frakcijos nariai, svečiai iš Danijos, Lenkijos, Rusijos, Švedijos ir Vokietijos. Priimtas kreipimasis "Dėl Baltijos šalių dirbančio jaunimo solidarumo".

❒ *Grįžo iš Zimbabvėje vykusio pirmojo Pasaulio mokytojų kongreso.* Seimo narė, Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos (LMPS) pirmininkė Romualda Hofertienė grįžo iš Zimbabvėje vykusio pirmojo mokytojų kongreso, kuriame dalyvavo Pasaulinės mokytojų organizacijos kvietimu. R. Hofertienė forume dalyvavo delegato teisėmis

❒ *"Vaikai skirtingi - lygūs".* Rugpjūčio 1 d. rytą sostinės Gedimino prospekte buvo galima matyti juodus ir baltus balionus su užrašu "Visi skirtingi - visi lygūs". Juos praeiviams įteikė maždaug šešios dešimtys moksleiviško amžiaus vaikų, dalyvavusių Lietuvos jaunimo kampanijoje prieš rasizmą, antisemitizmą, ksenofobiją ir netoleranciją bei Lietuvių išeivių jaunuomenės bendradarbiavimo centro surengtoje akcijoje. Akcijos metu Gedimino prospektu, kurio šaligatviai keturiomis kalbomis - lietuvių, rusų, anglų ir lenkų - taip pat buvo aprašinėti užrašais "Visi skirtingi - visi lygūs", vyko eitynės.

SEPTYNIOS DIENOS

"Susirinko Baranauskų giminė"

Taip pavadintas Vytauto Bagdono straipsnis "Dienoje" 07 31.

Lietuvoje vyksta nemažai renginių, skirtų poeto ir vyskupo Antano Baranausko gimimo 160-osioms metinėms. Šeštadienį, liepos 29 d., Baranauskų giminės palikuonys susirinko Anykščiuose prie poeto A. Baranausko klėtelės. Čia, vadinamuosiuose Užupiečiuose (arba Ažupiečiuose), kadaise buvo Teklės ir Jono Baranauskų sodyba, kurioje išaugo penketas vaikų, tarp jų ir būsimasis "Anykščių šilelio" poemos, daugelio eilėraščių, šventų giesmių autorius vyskupas A. Baranauskas.

Susitikę pažįstami ir nepažįstami žmonės, seni ir jauni, užsukę į A. Baranausko klėtelę, apžvelgė nuo aukštokos kalvos Anykščių panoramą ir nuskubėjo į Šv. Mato bažnyčią, kur už Baranauskų giminę buvo aukojamos šv. Mišios. Vyskupo skverelyje, šalia Antano Baranausko paminklo, visa giminė - o žmonių susirinko arti šimto - nusifotografavo. Senosiose Anykščių kapinėse buvo pagerbtas Teklės ir Jono Baranauskų atminimas.

Vakare su Baranauskų gimine Kultūros rūmuose turėjo progą susitikti ir Ankyščių visuomenė. Vakare, pavadintame "Draugėn šventais pajautimais pinamės lyg gijom..." koncertavo anykštėnų ansambliai. Buvo gera proga prisiminti plačią Baranauskų giminę, kurios atžalos yra įvairiausių profesijų žmonės, tarp jų rašytojai Antanas Vienuolis-Žukauskas, Rapolas Šaltenis, Saulius Šaltenis...

Straipsnyje pažymima, kad renginio tikslas buvo sukviesti visus šios giminės palikuonis į bendrą būrį, nes ne visi, netgi Anykščiuose gyvenatys, žino, iš kokių šaknų yra kilę. O Baranauskų giminės atžalų gana daug - per 200 žmonių.

Mitingas dėl mokesčių

Apie tai rašoma "Lietuvos ryte" 07 27 Ričardo Vitkaus straipsnyje "Prie Saulės laikrodžio - protesto žodžiai".

Liepos 26 d. į Šiaulių Saulės laikrodžio aikštę susirinko apie tris tūkstančius šiauliečių, daugiausia jų buvo pagyvenusio amžiaus. Jie protestavo prieš padidintus mokesčius už energiją. Šį sankcionuotą mitingą surengė šiauliečių grupė, kviečianti burtis į kuriamą nepolitinį judėjimą "Patys už save". Naujasis mitingas buvo prieš du mėnesius Šiauliuose surengto mitingo tąsa. Tada šiauliečiai dėl nepakeliamų mokesčių už elektros energiją, šilumą, vandenį ir dujas kreipėsi į Finansų bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų vadovus. Liepos 26 d. mitingo rengėjai perskaitė iš ministerijų gautus atsakymus, kuriuos pavadino paprastu atsirašinėjimu. Šiaulių miesto tarybos LDDP frakcijos narys B. Kurklietis mitinge dalyvavusiems spėjo pasakyti tik vieną sakinį: "Apgailestauju, kad ne mus išrinkote į savivaldybę". Šauksmai "Lauk komunistus!" užgožė jo kalbą. Baigiantis mitingui jo organizatoriai perskaitė kreipimąsi į Vyriausybę, kuriame sakoma, kad realus nedarbas Šiauliuose siekia 70-80 proc., žmonės neturi pinigų mokėti už energiją ne tik dabartinėmis, bet ir ankstesnėmis kainomis. Iš Vyriausybės reikalauta, kad kainos atitiktų pajamas.

Lietuvių kariai Kroatijoje nesiskundžia

Apie tai "Respublikoje" 07 28, Tado Ignatavičiaus straipsnyje "Žydrieji šalmai" atostogauja".

Šiuo metu taikos misiją Kroatijoje atlieka antrasis lietuvių taikdarių būrys LITPLA-2. Liepos pabaigoje lietuvių kariai atostogavo dislokacijos vietoje, Serbų Krajinoje.

Kaip teigė Krašto apsaugos ministerijos sekretorius pulkininkas J. Gečas, vienintelis rūpestis, su kuriuo susiduria mūsų kariai, - tai sunkus susisiekimas, užminuoti beveik visi pagrindiniai ir aplinkiniai keliai, jungiantys stebėjimo postus, iš kurių dabar grįžo kariai į dislokacijos vietą. Iki tol lietuvių "žydrieji šalmai" beveik pusantro mėnesio išbuvo stebėjimo postuose, apsuptuose minų laukų, dalyvavo 30 dienų "ištvermės" žygyje. Su atostogaujančių lietuviškų "žydrųjų šalmų" būrio vadu leitenantu M. Kazlausku susisiekti nepavyko. Mat, kaip tvirtino J. Gečas, paskambinti gali tik patys taikdariai, Krašto apsaugos ministerija su taikos misiją karo nusiaubtoje šalyje vykdančiais lietuviais ryšio neturinti. Tuo tarpu informuoti šaltiniai Krašto apsaugos ministerijoje "Respublikai" teigė, jog ryšis su taikdariais palaikomas, o telefonas nenurodomas dėl to, kad tai draudžia instrukcijos. Pasak anksčiau iš Kroatijos grįžusių karių, gyvenimo ir poilsio sąlygos jų dislokacijos vietoje yra neblogos. Kariai gyvena erdviuose kambariuose, kur yra televizoriai, audioaparatūra, jie gali pasipliuškenti baseinėliuose. Straipsnyje pažymima, kad aplinkinių kaimų gyventojai kroatai lietuvių atžvilgiu nusiteikę gana draugiškai.

Pavojinga auginti aguonas

"Augindami aguonas rizikuojate savo nuosavybe" - perspėja Linos Baltrukonytės straipsnis "Lietuvos aide" 07 28.

Operaciją "Aguona" policijos pareigūnai rengia kiekvienais metais. Paprastai ji vyksta vasarą. Ne išimtis ir ši. Vyriausiojo policijos komisariato Kovos su narkotikais skyriaus pareigūnas A. Bareikianas pasakė, kad Vilniuje dabar ramu. Nuolat sulaikomi narkomanai, dažniausiai randama opijaus preparatų, tačiau nieko ypatinga - paprastai sulaikoma dėl smulkmenų. Nors beveik nėra dienos, kad policijos suvestinėse nepasirodytų pranešimų apie sulaikytus už narkotikų laikymą. Pasak A. Bareikiano, geriau nerizikuoti ir neauginti aguonų net sau. Geriau jau nusipirkti turguje. Narkomanai dažnai atvažiuoja į sodus, prisipjauna aguonų galvučių ir tiesiog vietoje, namelyje, išsiverda savo mišinį. Įeiti į namelį nesunku: jei nepavyksta išlaužti durų, išdaužiamas langas. Pareigūnas sakė, kad gaminant narkotikus labai lengva sukelti gaisrą. Jei ir nepadegs namų, tai pavogti arba sugadinti ką nors tokie įsibrovėliai gali lengvai.

Straipsnyje pažymima, kad Lietuvoje leidžiama auginti nedidelį kiekį aguonų savo reikmėms, tačiau rizika būti apiplėštam arba netgi netekti namelio - nemaža. Beje, nurodoma, kad JAV net ir už mažiausią kiekį aguonų galima tūpti už grotų.

Jogaila menantys medžiai

"Seniausios Europoje" - taip pavadintas Beno Stepono straipsnis "Dienoje" 07 31.

Vilniaus rajone, netoli Sužionių, stūkso didinga pušis. Jos aukštis - apie 28 metrus, skersmuo - 108 centimetrai. Miškininko A. Mikalausko nuomone, šiam medžiui - ne mažiau kaip 500 metų. Jeigu iš tikrųjų taip, tai pušis bus išdygusi dar prieš Kolumbui atrandant Ameriką. Šiuo metu ji jau gerokai apdžiūvusi, bet dar gali stovėti daugelį metų.

Netoli nuo šios pušies auga dar dvi senolės. Viena - 87, kita - 72 cm skersmens. Jų amžius gali būti maždaug po 400 ir 450 metų.

Dar didesnė pušis auga netoli Sužionių Purviniškių apylinkėse. Jos skersmuo 130 centrimetrų, aukštis apie 33 metrus, amžius - apie 600 metų. Galimas dalykas, jog ji augo jau tada, kai buvo karūnuojamas Jogaila ir žvangėjo ginklai Žalgirio mūšyje.

Iš visų žinomų pušų šios, be abejo, yra pačios seniausios Lietuvoje, o gal ir Europoje. Matyt, tai yra kažkada čia buvusios didžiulės girios liekanos.

V. Dimas

Vyriausybėje

➡ Liepos 27 d. Lietuvos kultūros ministrą J. Nekrošių aplankė Baltarusijos kultūros ministras A. Butevičius. Jis pasakė, kad jo vadovaujama įstaiga prižiūri visą savo šalies knygų leidybą bei prekybą, poligrafijos pramonę, periodikos platinimą, cenzūrą, kino studiją ir filmų nuomą, taip pat - fizinę kultūrą bei sportą. Ministerijai priklauso rūpintis Religijos reikalų taryba, paminklų restauravimu. Beveik visas jas valdo valstybė ir jos kapitalas, nes įstatymai draudžia ką nors privatizuoti.

Lietuvos kultūros ministras J. Nekrošius papasakojo svečiui, kaip mūsų Kultūros ministerija, kartais atsitiktinai pasirinkdama, savo lėšomis remia perspektyviausias kultūros sritis ir programas ir kaip kultūros įstaigos grumiasi už būvį lietuviškos rinkos sąlygomis. Baltarusijos ambasadorius Lietuvoje E. Voitovičius pasidžiaugė sėkmingai besivystančiais kaimyninių šalių kultūros mainais.

➡ Liepos 29 d. Klaipėdoje Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininkas Aloyzas Sakalas paskelbė, kad jo partija ėmė formuoti "šešėlinę vyriausybę". Jo manymu, premjeru galėtų tapti Seimo Finansų ir biudžeto komiteto pirmininko pavaduotojas A. Rudys arba A. Misevičius, kurį laiką dirbęs finansų ministru A. Abišalos vyriausybėje. Užsienio reikalų ministru, socialdemokratų partijos vadovo žodžiais, turėtų tapti Seimo Užsienio reikalų komiteto narys V. Plečkaitis, o Sveikatos, socialinių reikalų ir darbo komiteto Seime narys V.Andriukaitis - socialinės apsaugos ministru.

"Šešėlinė vyriausybė" formuojama tam atvejui, jeigu po būsimųjų Seimo rinkimų būtų sudaroma koalicinė vyriausybė, o LSDP - būtų į ją pakviesta. Socialdemokratai nėra tikri, kad po rinkimų jiems pakaktų daugumos patiems formuoti vyriausybę. A. Sakalas mano, kad per praėjusius Seimo rinkimus "rimtas" programas turėjo tik liberalai ir socialdemokratai.

➡ Aplinkos apsaugos ministerija nutarė, kad nuo rugsėjo 1 d. spanguoles bus galima rinkti visur, išskyrus Viešvilės, Čepkelių, kamanų ir Žuvinto rezervatus.

➡ Paskutinį liepos savaitgalį Estijos Saremos saloje susirikę Baltijos šalių užsienio reikalų ministrai tarėsi dėl tolesnio bendradarbiavimo kovojant su nusikalstamumu visame regione.

➡ Vyriausybė skyrė Lietuvos bitininkų sąjungai 12 tūkst. litų kelionei į Tarptautinį bitininkų kongresą, kuris vyks rugpjūčio 12-25 dienomis Šveicarijoje.

➡ Rugpjūčio 2 d. Vyriausybės posėdyje svarstyta 40 klausimų. Siūlyta pateikti Seimui Akcinių bendrovių įstatymo papildymo projektą. Trečią kartą aptarti biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo pagrindų įstatymo projektai. Juose numatyta kurti vieningą jų apmokėjimo sistemą.

Posėdyje aptarti valstybinių gamtinių rezervatų zonų bei valstybinių parkų apsaugos zonų bendrieji nuostatai, pagal kuriuos ten bus draudžiama įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus, naudoti chemines medžiagas, steigti poilsio įstaigas, medžioti.

Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Kretingos, Pakruojo miestų ir Trakų, Ukmergės rajonų savivaldybėms Vyriausybė leido steigti nepelno organizaciją "Sveiki miestai", kuriant sveikatos stiprinimo ir miesto aplinkos gerinimo programas.

➡ Buvęs Užsienio reikalų ministerijos protokolo skyriaus vadovas, dabar - Lietuvos ambasados Vašingtone patarėjas J. Paslauskas ministro P. Gylio įsakymu nuo rugpjūčio 15 d. paskirtas Lietuvos laikinuoju reikalų patikėtiniu Kanadoje.

➡ Rugpjūčio 2 d. specialioji Vyriausybės komisija, premjero A. Šleževičiaus nurodymu sukurta ištirti verslininko J. Basalyko (Seimo LDDP frakcijos seniūno G.Kirkilo žento) neteisėtiems veiksmams - statybai ir žemės grobimui Turniškėse - ištirti, pateikė išvadas. Komisija vengė politizuoti ir dramatizuoti padėtį, jai nesvarbūs J. Basalyko ir Seimo nario giminystės ryšiai, pasakė komisijos pirmininkas, Statybos ir urbanistikos ministerijos sekretorius A. Deveikis. Jis negalėjo pasakyti, koks bus neteisėtai, "Respublikos" dienraščio teigimu, pastatytų Turniškėse rūmų likimas.

Prezidento atostogos - darbingos

Nidoje atostogaujantis Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas pasirašė paskutinius keturis Seimo pavasario sesijoje priimtus įstatymus.

Liepos 27 d. Prezidentas nusiuntė telegramą Baltarusijos prezidentui A. Lukašenkai, sveikindamas jį ir visą baltarusių tautą tautinės šventės - Nepriklausomybės dienos proga.

Liepos 29-30 d. Lietuvos karinės jūrų pajėgos šventė savo 60 metų jubiliejų. Pagal seną tradiciją buvo pagerbti žuvę jūrininkai - Lietuvos karinių jūrų pajėgų štabo laivu "Vėtra" šventės svečiai išplaukė į jūrą, kur buvo nuleisti vainikai. Lietuvos karines jūrų pajėgas savo vizitu pagerbė šalies Prezidentas A. Brazauskas, krašto apsaugos ministras L. Linkevičius, kiti aukšti pareigūnai.

Prieš įteikdamas karinių jūrų pajėgų vadovybei sveikinimo raštą, šalies Prezidentas kelias mylias nuo kranto nutolusioje "Vėtroje" atsakė į "Lietuvos ryto" žurnalistės klausimus. Pasak jo, numatytas visas kompleksas priemonių, kaip mes galėtume geriau kontroliuoti savo ir valstybinę, ir ekonominę jūrų sieną. "Aišku, kad ir pasienio policijos, ir karinių jūrų pajėgų vienas pagrindinių uždavinių - labai įdėmiai kontroliuoti visą judėjimą mūsų akvatorijoje. Tačiau galėčiau papriekaištauti ir pasienio policijai: nelegalius migrantus reikia gaudyti ne Baltijos jūroje - tai jau paskutinis etapas, o prie rytinės sienos. Čia, Rytų pasienyje, pro kur skverbiasi nelegalūs migrantai, turi būti smarkiai sustiprinta pasienio apsauga. Čia taip pat turi būti kovojama su mūsų kontrabandininkais, organizuojančiais nelegalų migraciją per Lietuvos teritoriją", sakė Prezidentas.

Jo manymu, "mums vienąkart reikia susitarti su Latvija ir Estija, kad siena būtų laisva. Mūsų premjerai pasirašė dokumentą dėl muitų sąjungos, numatomos po dvejų metų. Reikėtų pagreitinti visus įvykius, nes per ilgai visa tai nusitęsė - muitai ir pasienio kontrolė tarp mūsų valstybių turėtų būti minimaliausia. O bendra siena iš Rytų turi būti labai griežtai kontroliuojama".

ELI

Seimo delegacija patenkinta kelione į Maskvą

Kartu su Seimo delegacija grįžęs iš trijų dienų (liepos 24-26) viešnagės parlamento pirmininkas Č. Juršėnas pasidžiaugė, kad "ilgai vis atidėliotas vizitas į Rusijos Federaciją pagaliau įvyko". "Svarbiausia, kad buvo išgirsta įvairių pareigūnų atsakymų dėl Rusijos demokratėjimo perspektyvų artėjant rinkimams, dėl padėties Čečėnijoje, Europos integracijos. Dėl vienų problemų mūsų nuomonės sutapo, o štai dėl NATO plėtimosi pozicijos liko skirtingos", pasakė parlamentaras.

Vykdamas į Maskvą Č. Juršėnas turėjo Prezidento įgaliojimus, todėl dar kartą per Rusijos prezidento administracijos vadovą S. Filatovą perdavė kvietimą B. Jelcinui apsilankyti Lietuvoje. Perduoti kvietimai premjerui V.Černomyrdinui bei Federacijos Tarybos ir Valstybės Dūmos atsakingiems asmenims.

Susitikimuose su Rusijos atstovais kalbėta dėl mūsų šalies gyventojų, juridinių asmenų turėtų SRSS "Vnešekonombanke" indėlius užsienio valiutomis. Seniau buvo susitarta, kad Lietuvai bus paskirta daugiau nei 7 mln. dolerių. Tai buvo daugelio lietuvių iš užsienio gauti palikimai ir sovietinių Lietuvos firmų pajamos už svetur parduotus gaminius, kuriuos sovietų vyriausybė priverstinai reikalavo laikyti vadinamajame užsienio ekonomikos banke. Rusijos užsienio reikalų ministras A. Kozyrevas ir kiti oficialūs asmenys Lietuvos Seimo delegacijai pažadėjo "problemą pastūmėti į priekį".

Č. Juršėnas pranešė, kad artimiausiu metu bus surengtas trišalis Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos parlamentarų susitikimas Lenkijos ir Kaliningrado žemėse.

Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos dvidešimtmetis

Helsinkyje vyko simpoziumas "Stabilumas ir pokytis", skirtas Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos dvidešimtmečiui (1975-1995) pažymėti.

Simpoziume kalbas pasakė buvęs JAV prezidentas D. Fordas, buvęs Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministras H. D. Genšeris, Vengrijos ministras pirmininkas G. Hornas, JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas S. Talbottas, Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas I. Ivanovas ir kiti.

Lietuvai simpoziume atstovavo Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Suomijoje Petras Auštrevičius.

Tarptautinis valiutos fondas pagyrė bankininkus

Liepos 26 d. Lietuvos banke savo išvadas pateikė Tarptautinio valiutos fondo (TVF) misija, dirbusi mūsų šalies bankuose. Pasak jos vadovo J. Berengauto, nesulaukėme bankų krizės, nes Vyriausybė bendradarbiauja su Lietuvos banku. Svečias patarė mažinti išlaidas, jei iš mokesčių nebus surenkama pakankamai lėšų. TVF supažindintas su nauja programa, kaip mažinti žemės ūkio produktų tarifus. Importo mokesčiai pagrindiniams produktams turėtų būti sumažinti iki 27,5 proc. Misijai baigus darbą bankininkai patikinti, kad mūsų valstybės bankų sistemos įstatymai atitinka tarptautinius standartus, tačiau reikia griežčiau prižiūrėti jų vykdymą.

TVF vadovas J. Berengautas pasakė, kad bankininkystėje Lietuva eina teisingu keliu. Visi TVF, Lietuvos Vyriausybės ir Lietuvos banko reikalavimai buvo įvykdyti nustatytu laiku. Tai patvirtinta Vašingtone vykusiame TVF Direktorių tarybos posėdyje.

ELI

Lietuvos avialinijos
Lithuanian Airlines

Nuo liepos 16 d. Londone pradėjo veikti Lietuvos avialinijų biuras-atstovybė:

Room 104, East Wing, Terminal 3, Heathrow TW6 1JH.

Lietuvos avialinijų atstovė Genovaitė Balsevičienė ir Lina Jones darbo dienomis atstovybėje dirba nuo 9 iki 17 val., o šeštadieniais nuo 9 iki 13 val. Joms paskambinti galima: 0181 745 7473. Faksas 0181 745 7346.

Kiekvieną savaitę
pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais
iš Vilniaus skrenda "Boeing 737-200" lėktuvas
į Londoną ir grįžta atgal.
Į vieną pusę skrydis trunka 2 val. 40 min.

Kviečiame pasinaudoti LAL atstovybės paslaugomis.
Skriskite LAL "Boeing" lėktuvu į Vilnių ir atgal.

Litas ir užsienio valiutos

Lietuvos banko pagal valiutų kursus vidaus ir pasaulio valiutų rinkose nuo 1995 m. rugpjūčio 3 d. nustatyti oficialūs lito ir kai kurių užsienio valiutų santykiai (litai už valiutos vienetą):

Anglijos svarai sterlingų	6.4078	Lenkijos zlotai	1.6775
Australijos doleriai	2.9570	Prancūzijos frankai	0.8322
ECU	5.3436	100 Rusijos rublių	0.0906
Estijos kronos	0.3611	Šveicarijos frankai	3.4644
Latvijos latai	7.7519	Vokietijos markės	2.8682

Litus į bazinę valiutą ir bazinę valiutą į litus bankai keičia patvirtintu oficialiu kursu - 0.25 JAV dolerio už 1 litą, imdami ne didesnį nei Lietuvos banko nustatytą atlyginimą už keitimo operacijas. Kitas valiutas bankai perka ir parduoda pačių bankų nustatytomis kainomis.

Atskrendantiems į Lietuvos sostinę "EL" skaitytojams pranešame, kad Vilniaus tarptautinio aerouosto keleivių atvykimo salėje visą parą veikia "Vilniaus banko" užsienio valiutos keitimo į litus punktas.

"Vilniaus bankas" pranešė "EL" redakcijai, kad liepos 27 dieną šiame banke nustatytos tokios užsienio pinigų pirkimo ir pardavimo kainos: JAV doleriai perkami ir parduodami po 4,00 Lt (komisinis mokestis - 0,75%), Vokietijos markės perkamos po 2,82 Lt už vieną, parduodamos po 2,91 Lt, Anglijos svarai sterlingai - atitinkamai 6,30 Lt ir 6,63 Lt, Prancūzijos frankai - 0,78 Lt ir 0,85 Lt, Šveicarijos frankai - 3,29 Lt ir 3,48 Lt, Latvijos latai - 7,50 Lt ir 7,90 Lt.

Poetas ir žuvęs gyvens

Vaidoto Daunio atminimui

"Perkūnas, trenkdamas į medžių kuokštą, visados pasiskiria aukščiausiąjį. Kodėl taip atsitinka su perkūnu - žinau, bet apie mirtį?.." Nežinia, ar kas ryžtųsi atsakyti į šitą rašytojos Šatrijos Raganos klausimą. Jį tikriausiai uždavė ir daugybė Lietuvos žmonių, sužinoję, kad tragiškai žuvo vienas talentingiausių Tėvynės poetų, kritikas, vertėjas, solidžių žurnalų leidėjas ir redaktorius, 37 metų Vaidotas Dainys.

Tai įvykę tada, kai besiruošiantį skrydžiui balioną staigus vėjo gūsis atplėšė nuo Vingio parko vejos ir bloškė į mėlyną dangų, o į gondolos griauną kabojo įsikibęs jaunasis poetas. Baliono vadas, patyręs oreivis, mėgino įsitraukti jį į gondolą, bet jam tai nepavyko ir poetas krito. Ramiai, be klyksmo, į žalią parko lają. Žmonės rado poetą Vingio pakrašty negyvą, žiūrintį į mėlyną dangų, kurį jis labai mylėjo. Liko našlaičiais penki vaikai, liko nebaigti darbai - dideli ir gražūs, Lietuvos poezija neteko talentingo kūrėjo, žurnalistika - sumanaus ir energingo leidėjo ir redaktoriaus, o Tėvynė neteko žmogaus, kuris jai atidavė savo dosnią širdį, visą meilę, negestantį ryžtą kurti Tėvynę darnią, laisvą ir laimingą.

V. Daunys įsiveržė į literatūrą kaip ryški žvaigždė, teperžengęs dvidešimtąjį savo metų slenkstį. Jam buvo trisdešimt, kai išėjo pirmoji poezijos knyga "Metų laikai". Bet jau prieš tai jis buvo žinomas kaip sumanus įdomaus almanacho "Veidai" kūrėjas ir redaktorius. Sutelkęs aplink save gabaus jaunimo būrį, V. Daunys šiuo almanachu džiugino visus, kas prie jo prisilietė, kam jis pateko į rankas. Nemažesnio dėmesio ir pagarbos sulaukė ir antras jo sumanytas bei vadovaujamas rimtas žurnalas "Krantai", gvildenęs ir labai reikalingus mūsų atgimstančiai tautai moralinius, dvasinius, kultūrinius klausimus. Bet ir tąsyk jaunasis talentas nenurimo: paveiktas ir įdvasintas iškilios Juozo Keliuočio ir kitų anų metų šviesuolių asmenybių, jis, kitų entuziastų remiamas, pasiryžo atgaivinti "Naujosios Romuvos" žurnalą. Apie jo penkišimtąjį numerį neseniai rašė ir "Europos lietuvis". Gavęs laikraščio numerį, V. Daunys buvo sklidinas padėkos už moralinę paramą, kuri atėjo itin laiku, kada greta gerų ir naudingų darbų vaikščioja piktas - lietuviui, deja, tradicinis - pavydas. Jis buvo sklidinas naujų užmojų ir

Vaidotas Daunys 1992 m. "Poezijos pavasaryje" Palemone skaito savo eiles.
Algimanto Žižiūno nuotr.

sumanymų, nors ir skundėsi sunkumais, užgriuvusiais jį - rimtų žurnalų leidėją ir redaktorių - masinės makulatūros ir detektyvinio niekalo potvynio metu. Bet jis nemanė nieko atsisakyti, buvo pasiryžęs viską įveikti. Jam rūpėjo lietuvių tautos dora, jos gerovė. Dvasines vertybes jis suprato kaip giliai tikintis krikščionis, kaip tikras Tėvynės patriotas, kaip naujos tautinės inteligentijos puoselėtojas.

Žūties dieną, liepos 29-ąją, V. Daunys "Lietuvos ryte" išspausdino savo tradicinius šeštadienio apmąstymus "Šeštoji diena". Juose buvo ir toks sakinys: "Mirties liūdnuma sklendžia virš šio absurdiško ideologinio entuziazmo. Mūsų pareiga tai pasakyti".

Jis nuolatos kalbėjo apie tuos, kurie savo neapgalvotu elgesiu trukdo Lietuvai atsinaujinti ir klestėti.

V. Daunys glaudžiai susijęs su "Europos lietuviu": padėjo laikraščiui įsikurti Vilniuje, kai jis persikėlė į gimtąjį kraštą, nuolatos rūpinosi jo likimu, rašė, ieškojo būdų, kaip greičiau suartėti su Lietuva. Jis buvo sklidinas meilės ir gerų norų, jam svetimas buvo pasipūtimas ir pavydas.

Nekartą V. Daunys skaitė paskaitas ir pranešimus Europos lietuviškųjų studijų savaičių metu, artimai bendravo su Šviesos-Santaros sambūrio žmonėmis. Jo asmenybę, plunksną ir tvirtą žodį gerai pažino jo išeivija. Tolerantiškas kūrėjas, demokratas, jis buvo prieinamas visiems, kas brangino jo draugystę, kam buvo reikalinga moralinė parama.

Palūžo trisdešimt septynmečio poeto sparnai: į žemę, kur jis nemėgo rimties ir stagnacijos, V. Daunys grįžo bejėgis ir amžinai nutilęs. Bet jis gyvens, tokiems žmonėms nebėra mirties. Apie jo neilgo gyvenimo didžius darbus kalbės jo įkvėpti ir ištobulinti poezijos posmai, sumanytos ir įgyvendintos svajonės. Jo įkurtoji (almanachas, kamerinis ansamblis, leidykla, seminarai ir disputai) "Regnum" toliau leis turiningas ir tautos dvasinei sveikatai labai reikalingas knygas. Poetas gyvens.

V. Daunys buvo pašarvotas Vilniuje, Rašytojų sąjungos salėje. Rugpjūčio 1 d. jis palaidotas vaikystės ir jaunystės žemėje - Rumšiškėse, kur auga ir jo penki vaikai.

"Europos lietuvio" kolektyvas, giliai liūdėdamas dėl ankstyvos savo bičiulio ir bendradarbio mirties, iš visos širdies užjaučia velionio šeimą ir artimuosius, linkėdamas jiems tą sunkią valandą jėgos ir ištvermės. "EL" žmonės didžiuojasi turėję tokį nuostabų draugą, dėkingi jam už dosnią, visados degusią širdį.

O Šatrijos Raganos klausimas liko neatsakytas.

"Europos lietuvio" redakcija

Australijoje mirė Vytautas Janavičius

Kaip pranešė visuomenės informavimo priemonės, liepos 27 d. 6 val. ryto Lietuvos laiku Australijoje, sunkios ligos, insulto, ištiktas, mirė lietuvių rašytojas Vytautas Janavičius.

Jis gimė 1924 m. sausio 19 d. Kaune. Būsimojo rašytojo vaikystė prabėgo ir pirmieji mokslai buvo įgyti Aleksandrijos dvare prie Šiaulių, kurį tėvas įsigijo dar Vytautui mažam esant. Tai rašytojas pavaizdavo romano "Vaikystė" ištraukose, paskelbtose prieš 40 metų "Literatūros lankų" žurnale. 1940 m. V. Janavičius baigė Šiaulių gimnaziją ir ėmė studijuoti Vilniuje mediciną. Vėliau tas dienas jis aprašė 1975 m. Sidnyje išleistoje apysakoje "Nevykėlio užrašai". 1979 m. ši apysaka buvo išleista Didžiojoje Britanijoje angliškai.

Nacių okupacijos metais V. Janavičius pateko į darbo tarnybą, po to - frontas, amerikiečių nelaisvė, pabėgimas iš jos. 1947 m. kartu su žmona, alytiške Aldona Vesčiūnaite, vėliau pasižymėjusia poete, jis išvyko į Australiją, nes norėjo patekti kuo toliau nuo senojo pasaulio. Pietų pusrutulio šalyje šis lietuvis dirbo dažytoju, inžinieriumi, turi penkias dukteris, kurios baigė aukštuosius mokslus.

Ne sykį rašytojas pabrėžė, kad Australija jam - svetimas kraštas, kuriame neįleido šaknų, todėl atkakliai stengėsi grįžti į tėviškę. Tačiau šiai svajonei nebuvo lemta išsipildyti...

1992 m. Lietuvoje, praėjus 30 metų nuo išleidimo Sidnyje, buvo atspausdintas V. Janavičiaus brandžiausias kūrinys - apysaka antikos mitų motyvais "Pakeliui į Atėnus". Nedideliu tiražu išleista knyga nepateko didesniam skaitytojų skaičiui, nes tapo mokyklų literatūros mokymo priemone.

Lietuvos egzodo rašytojų gyvenimo aprašymų knygelėje patalpinta ir paties V. Janavičiaus parašyta trumpa, glausta autobiografija, besibaigianti tokiais žodžiais: "O dabar jau viskas eina prie galo - ir tas šimtmetis, ir aš pats".

Nors Australijos lietuvis rašytojas Vytautas Janavičius ir pasitraukė iš gyvųjų tarpo, tačiau nėra abejonės, kad jo kūryba užims deramą vietą lietuvių literatūros istorijoje.

ELJ

Estafetės bėgimas Medininkų aukoms paminėti

1991 metų liepos mėn. 31-osios ankstyvą rytą Medininkų pasienio užkardoje klastingai nužudyti septyni Lietuvos pareigūnai: Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavičius, Ričardas Rabavičius, Mindaugas Balavakas, Juozas Janonis, Algimantas Juozakas ir Algirdas Kazlauskas. Aštuntąjį, Tomą Šerną, sunkiai sužeidė, bet jis išliko gyvas.

Žuvusiųjų garbei liepos mėn. 30 d. Medininkų pasienio policijos kontrolės punkte, prie juodo granito paminklo su septyniais kryžiais, 11 val. 30 min. įvyko gedulingas minėjimas.

12 valandą Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacijos inicatyva nuo paminklo prasidėjo tradicinis, jau ketvirtasis, estafetės bėgimas "Medininkai-Vilnius" ten žuvusiems pareigūnams atminti. Šiais metais bėgimą rėmė Vidaus reikalų ministerija (VRM) ir Muitinės departamentas, įsteigę pereinamąjį ir piniginius prizus, įvairių laipsnių diplomus. 32 kilometrų bėgimo kelias buvo padalytas į septynis tarpus po 4,5 km, komandoje buvo po septynis bėgikus. Bėgo daugiau kaip trisdešimt komandų. Bėgimo sąlygos buvo sunkokos: apie 25 laipsnių karščio, kietas asfaltas, įkalnės. Bėgikų vora labai ištįso, mat dalyvavo ir žinomi bei prityrę bėgikai, ir jauni mokinukai su tėvais ir be jų, ir VRM bei Muitinės departamento darbuotojai, ir kariai, ir vyresniojo amžiaus žmonės. Vyriausiasis buvo 1922 m. gimęs Kauno "žalgirietis" J. Tamašauskas, bėgęs ketvirtąją kelio atkarpą.

Kai bėgikai bėgo sostinės link, gedulingas minėjimas vyko Vilniuje, Antakalnio kapinėse, kur palaidoti žuvusieji. Buvo pagerbti ir kitose vietose žuvę už Lietuvos laisvę žmonės.

Pirmąją vietą laimėjo Švenčionėlių "Ridos" komanda. Antrąją užėmė Vilniaus "Baltai", trečiąją - Vilniaus "Stajer´is-2". Švenčionėlių "Ridai" buvo įteikta Lietuvos Respublikos VRM ir Muitinės departamento įsteigta didelė medinė skulptūra, piniginis prizas (1400 Lt), V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių medalis. Kitos komandos irgi buvo įvairiai apdovanotos.

Apdovanojimai buvo įteikti VRM kultūros ir sporto rūmų skverelyje, kuriame auga septyni ąžuoliukai žuvusiųjų garbei ir yra atminimo akmuo.

Visvaldas Butkus

Ūkininko sūnus, filmininkas, poetas

Per rugpjūčio 1 d. susitikimą su spaudos atstovais JAV lietuvis Jonas Mekas pirmiausia pabrėžė, kad jis - ūkininko vaikas, be to, filmininkas (taip "amerikoniškai" jis save vadina). Svečias nustebo, kad jį tapatina su avangardu. Režisierius, kino kritikas, poetas, rašytojas (knygos apie dainininkus Johną Lenoną, Joko Ono, karo ir pokario metų dienoraščiai "Neturėjau kur eiti") lankosi Lietuvoje trečią kartą. Vilniuje, Šiuolaikinio meno centre, rugpjūčio 3-12 dienomis rengiama kino peržiūra "Jonas Mekas ir JAV avangardinis kinas".

72-ejų metų Biržų rajone gimęs lietuvis - pasaulinio garso avangardinio kino korifėjus. Į Vakarus jis pasitraukė 1944 m. 1949 m. nuvykęs į JAV jaunas lietuvis susidomėjo kino galimybėmis, nusipirko mėgėjišką kamerą ir tapo avangardinio, kitaip vadinamo eksperimentiniu, nepriklausomu, nekomerciniu, kino pradininku. Tačiau tai, ką nuvykęs nufilmavo, kinu tapo tik po 15 metų. O tą laiką J. Mekas dirbo kurjeriu, indų plovėju, kroviku. Po 1961 m. pasirodo jo pirmieji filmai, kuriuos jis pats ir filmavo, ir montavo, ir garsą įrašė (Čia nerasite žodžio "kūrė", nes kalbėdamas apie kiną, apie eiles ir prozą, svečias jo nemėgsta, sako "rašau, filmuoju".) Tai garsusis "Brigas" ir "Prarasta, prarasta, prarasta". Po daugelio metų (1971m. - pirmą kartą ir 1977 - antrą) atvykęs į tuomet dar sovietinę tėvynę filmininkas nufilmuoja "Reminiscencijas". Autorius prisipažino, kad laikas jam "tarsi buvo sustojęs dvidešimt penkeriems metams ir dabar vėl ėmė tekėti". J. Mekas teigė: "Supratau, kad reikia šiandien nufilmuoti viską, ką suspėsiu, nes vėliau gali neatsirasti laiko". Taip ir atsiradusios tikrai gimtinės dvasia persmelktos "Reminiscencijos". Į Vilniuje surengtą peržiūrą režisierius jų neatsivežė.

Bus parodyti trys filmai. J. Mekas vadina juos dienoraščiais su kino aparatu. Tai 178 min. 1949-1963 m. filmuotas ir 1976 m. sumontuotas filmas "Prarasta, prarasta, prarasta". 1969-1985 m. filmas, pavadintas "Jis stovi dykumoje, skaičiuodamas savo gyvenimo sekundes", - dienoraščių tęsinys. Trečiajame filme - "Dienoraščiai, pastabos ir škicai, arba Walden", filmuotame 1964-1969 m., J. Mekas prisipažįsta pasakojąs apie netikrą Niujorką.

Viešėdamas Lietuvoje J. Mekas džiaugėsi, kad jo kelionę apmoka ūkininkams skirtas leidinys "Valstiečių laikraštis", kuris žada išleisti ir svečio "Dienoraščius". "Kodėl gi kaimas yra ne kultūra? - stebėjosi garsusis Amerikos lietuvis. Paklaustas, ar skaito "EL", jis prisipažino skaitą tik tai, kas siunčiama jam nemokamai, nes kiekvieną centą išleidžiąs filmo juostoms. Svečiui pažadėta nusiųsti "EL" su straipsniu apie jo viešnagę.

Ona Mickevičiūtė

Jonas Mekas Vilniuje.
Algimanto Žižiūno nuotr.

Martynas Yčas pas popiežių Benediktą XV

Šių metų liepos 21 d. sukako 115 metų, kai gimė Jonas Yčas - žymus pedagogas ir visuomenės veikėjas, pirmasis nepriklausomos Lietuvos švietimo ministras, tautinės istoriografijos pradininkas, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius.

Lapkričio 13 d. sukaks 110 metų, kai gimė Martynas Yčas - teisininkas, žymus politikas ir visuomenės veikėjas, pirmasis nepriklausomos Lietuvos finansų ministras, pirmasis bankininkas ir pramonės įmonių kūrėjas, publicistas, redaktorius ir leidėjas, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras.

Rugpjūčio 26-27 d. šios sukaktys bus iškilmingai paminėtos Biržuose (gimtinėje), kultūros rūmuose ir pilyje, 29 d. 18 val. - Vilniuje, M. Mažvydo bibliotekoje, ir rugpjūčio 30 d. 18 val. Kaune, Vytauto Didžiojo universitete. Tikimasi, kad į minėjimą atvyks Jono ir Martyno Yčų giminės iš JAV ir Kanados.

Jų atminimą prisimindami, skelbiame straipsnį.

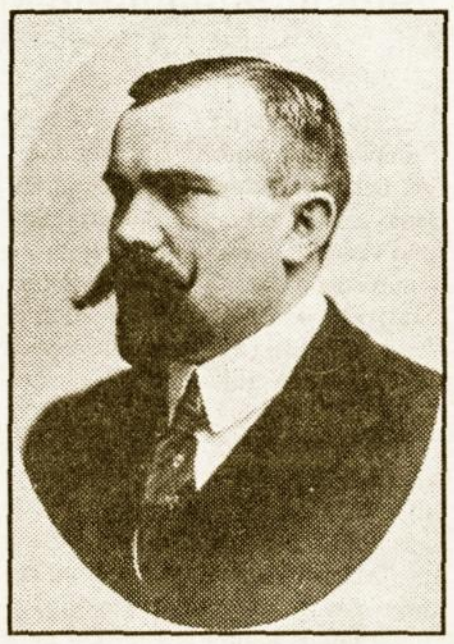

Martynas Yčas.
Nuotr. iš Lietuvos vaizdo ir garso archyvo

M. Yčas gimė 1885 m. lapkričio 13 d. tuometinės Panevėžio apskrities Biržų valsčiaus Šimpeliškių sodžiuje, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Brolio Jono remiamas, mokėsi Pernavos (Pernu, Estija) gimnazijoje, studijavo teisę Tomsko universitete. 1912 m. M. Yčas buvo išrinktas Rusijos IV Valstybės Dūmos atstovu nuo Kauno gubernijos. Pirmojo pasaulinio karo metu jis su kitais įsteigė Lietuvių draugiją nukentėjusiems dėl karo šelpti, buvo jos Centrinio komiteto pirmininkas, organizavo karo pabėgėlių ir tremtinių šelpimą. 1918-1919 m. pirmosiose Lietuvos vyriausybėse ėjo finansų ministro pareigas, dirbo kitus valstybės atkūrimo darbus. Nepriklausomoje Lietuvoje plėtojo bankininkystę ir pramonę, aktyviai reiškėsi visuomeniniame gyvenime. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, M. Yčas su šeima pasitraukė į Vakarus. 1941 m. balandžio 5 d. mirė Rio de Žaneire (Brazilija).

Išskirtinę reikšmę turėjo M. Yčo politinė veikla Rusijos Valstybės Dūmoje. Nei M. Yčas, nei kiti lietuvių atstovai į Dūmą didelių vilčių nedėjo, radikalių reformų iš jos nelaukė, bet jis turėjo Lietuvos nepriklausomybės viziją, kurią brandino, kovodamas Dūmoje dėl pagrindinių lietuvių tautos teisių.

Tarp 1916 m. balandžio 16-osios ir birželio 17 dienų M. Yčas su Rusijos parlamento delegacija lankėsi Anglijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ir Italijoje. Kartu su kitais delegacijos nariais jį priėmė Anglijos karalius Jurgis V, Prancūzijos prezidentas R. Puankare, Belgijos karalius Albertas I, Italijos karalienė ir princas regentas. M. Yčui prašant, delegacijos vadovas A. Protopopovas aukštiesiems šeimininkams jį pristatinėjo kaip Lietuvos atstovą Dūmoje. Tai teikė progų kalbėti apie Lietuvą. M. Yčas 1936 m. išleistuose atsiminimuose "Nepriklausomybės keliais" rašė: "Daugelis iš aukštų šeimininkų pirmą kartą lietuvių vardą teišgirdo".

M. Yčas iš anksto buvo numatęs, jog lankydamasis Romoje jis pasinaudos proga patekti pas popiežių Benediktą XV. M. Yčas vežėsi vyskupo P. Karevičiaus laišką, rekomenduojantį jį Vatikano valstybės sekretoriui kardinolui P. Gaspariui. Laiške jis buvęs išgirtas kaip reformatas. "Buvo pasakyta, kad nors aš kalvinas, bet labai gerai atstovauju Dūmoje lietuvių katalikų reikalams ir, Dieve duok, kad būtų daugiau tokių katalikų, kaip reformatas Yčas", rašė jis atsiminimuose.

Audiencija paskirta birželio 11 d. (kitais duomenimis - birželio 12 d.). Tą įvykį M. Yčas šiltai aprašė atsiminimuose.

Popiežius pasiteiravęs apie Lietuvą, Vilnių, karo padarinius. Vienas popiežiaus klausimas buvęs toks: " Ką lietuviai mano? Ar norite su lenkais susidėti, ar atskirai nuo jų tvarkytis?" M. Yčas atsakęs: "Lietuviai su lenkais nenori dėtis, nes gyvenimas parodė, jog jie nemoka su mumis draugiškai elgtis. Bažnyčiose neduoda lietuviams savo kalba melstis, ir tai tuo laiku, kada jie dar savo valdžios neturi. Todėl mes jokios garantijos neturime, kad mūsų nenustos lenkinę, jei su jais drauge atsidursime. Po karo tikimės turėti savo valstybę, iš Rusijos ir Prūsų dalių sudarytą". Be to, popiežius pasiteiravęs apie Prūsijos lietuvių likimą. M. Yčas prašęs , kad būsimoje Taikos konferencijoje Šv. Sosto atstovas paremtų lietuvių siekimą atkurti savo nepriklausomą valstybę. Į tai popiežius atsakęs teigiamai. Po to M. Yčas išdėstė svarbiausią savo prašymą ir įteikė memorandumą, kurį į italų kalbą išvertė kan. K. Prapuolenis, neoficialiai Vatikane atstovavęs lietuviams. M. Yčas kalbėjo ir rašė apie tragišką lietuvių tautos likimą. Dėl karo baisumų apie 350 tūkst. lietuvių paliko gimtąjį kraštą ir pabėgo į tolimąją Rusiją, kur kenčia vargą ir badą. Nemažesnė nelaimė ištiko ir tuos žmones, kurie pasiliko vokiečių užimtoje Lietuvoje. Didelį darbą dirba Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Centrinis komitetas, kuriam jis, M. Yčas, turįs garbės vadovauti. Svečias prašė popiežių paskirti katalikiškojo pasaulio bažnyčiose vieną rinkliavos dieną.

Išklausęs M. Yčą ir čia pat perskaitęs prašymą, popiežius pasakęs: "Gerai. Aš paskelbsiu Lietuvai vieną dieną ir iš savo iždo liepsiu paaukoti. Jūs, lietuviai, lygiai mano širdžiai esate brangūs, kaip ir lenkai. Jeigu mes rinkome jiems aukų, tai ir jums parinksime".

Popiežius palaiminęs svečią ir palydėjęs iki durų. Audiencija trukusi 21 minutę.

Po to M. Yčas pagal tradiciją aplankė Vatikano valstybės sekretorių kardinolą P. Gasparį. Jis paklausęs M. Yčą: "Argi jūs norite atskirą valstybę turėti? Su savo parlamentu Vilniuje?" M. Yčas atsakęs: "Taip, mes norime atstatyti savo valstybę, kuri turi tokią garsią praeitį. Aš tikiuosi, kad Šventojo Sosto atstovas Taikos konferencijoje palaikys mūsų pastangas". P. Gasparis atsakęs: "Labai abejoju, ar mes turėsime teisės dalyvauti Taikos konferencijoje kaipo neutrali valstybė. Bet, jei dalyvausime, tai mūsų atstovai gins teisingus reikalavimus ir mažųjų tautų, taigi ir Lietuvos".

M. Yčo audiencija pas popiežių Benediktą XV turėjo tarptautinį atgarsį. Apie tai pranešė telegramų agentūros, rašė laikraščiai, tarp jų Neapolio laikraštis "Il Mattino" ("Rytas"), Barselonos (Ispanija) "Las Noticias" ("Žinios"), Romoje prancūzų kalba leidžiamas laikraštis "L'Italie". Amerikos lietuviams apie šį įvykį pranešė Filadelfijoje leidžiamas "Žvaigždės" laikraštis, kuris 1916 m. liepos 28 d. laidoje aprašė audienciją, išspausdino memorandumo tekstą ir pasidžiaugė, kad "karts nuo karto, nepaisant mūsų prietelių žabangų, Lietuvos vardas visgi kyla aukštyn ir platyn".

Popiežiui Benediktui XV dar nespėjus įvykdyti M. Yčui duoto pažado - surengti bažnyčiose rinkliavą, pas jį 1916 m. liepos 17 d. pasibeldė Amerikos lietuvių veikėjas kun. V. Bartuška. (Šią audienciją jis aprašė savo atsiminimų knygoje "Lietuvos nepriklausomybės kryžiaus kelias. Kritiškas 1914-1919 metų įvykių ir asmenų įvertinimas" (Klaipėda, 1937 m.). V. Bartuška, nusprendęs patikrinti, ar teisybę skelbia M. Yčas, tiesiai paklausęs popiežių: "Kada bus paskirta Lietuvių diena?" Popiežius buvęs šio klausimo nustebintas ir atsakęs: "Teisybė, žadėjau šelpti lietuvius kiek galėdamas, bet neteisybė, kad žadėjau skirti Lietuvių dieną pasaulio katalikų bažnyčiose. Jūsų tautos reikalai jungiasi su lenkų dalykais. Pasaulis nemoka jūsų atskirti nuo lenkų. Duodami aukų lenkams, pasaulio katalikai manė šelpią ir lietuvius". V. Bartuška supratęs, kad "reikia gelbėti situaciją" ir atsiminimuose prisipažįsta panaudojęs visą pluoštą argumentų, kad įtikintų popiežių, jog tikrai reikia skelbti pasaulio bažnyčiose Lietuvių dieną. O M. Yčas, daro išvadą V. Bartuška, "klaidino Lietuvos visuomenę, garsindamas gavęs Lietuvai dieną iš Šv. Tėvo" (minėtos V. Bartuškos knygos p. 72-74).

Tačiau Vatikanas neskubėjo skelbti Lietuvių dieną. Tuomet M. Yčas pasiuntė iš Peterburgo prof. kun. P. Būčį, tačiau jis negavo popiežiaus audiencijos. Ir tiktai M. Yčui pasiuntus į Vatikaną kan. K. Olšauską, 1917 m. gegužės 20 d. pagaliau buvo paskirta Lietuvių diena. Pats popiežius Benediktas XV paaukojo 20 000 lirų. Lietuvių dienos rinkliavai organizuoti ir jai pravesti buvo sudarytas Šveicarijoje specialus komitetas - Vykdomasis lietuvių komitetas nukentėjusiems nuo karo Lietuvoje šelpti. Jo pirmininku tapo kan. K. Olšauskas, vicepirmininku - kun. V. Bartuška. Šios Lietuvių dienos reikšmę prof. Z. Ivinskis taip apibūdino: "Nors materialiai Lietuvių dienos rinkliavos Lietuvai nedaug tepadėjo (...), tačiau jos turėjo nemažos propagandinės reikšmės. Lietuva sugebėjo atskirai nuo lenkų pasauliui prisistatyti" ("Lietuvių enciklopedija". Boston, 1958 m.).

Kai M. Yčas rašė savo atsiminimus, jis dar nežinojo, ką apie jo audienciją pas popiežių parašys V. Bartuška. Neseniai istorikas J. Skyrius paskelbė verdiktą: teisus buvo V. Bartuška, tvirtinęs, kad "ponas Yčas mokėjo girtis". Betgi lygiai taip pat sėkmingai galima tvirtinti, kad gyrėsi ir V. Bartuška. J. Skyrius rašė: "M. Yčas daug kalba apie prašymus popiežiui paremti lietuvių siekimą sudaryti nepriklausomą valstybę. Į tai popiežius atsiliepė teigiamai. Tačiau reikia pastebėti, kad vargiai tuo metu M. Yčas, būdamas Rusijos Dūmos atstovu, to galėjo prašyti, nes būtų rizikavęs savo karjera ir galėjo pakenkti Rusijos lietuvių veiklai" ("Lietuvos atgimimo istorijos studijos" - t. 7: "Atgimimas ir Katalikų Bažnyčia" - V., 1994).

Šiam tvirtinimui nėra pakankamo pagrindo.

M. Yčo audiencija pas popiežių Benediktą XV buvo reikšminga tuo, kad garsino tada mažai težinomos šalies vardą pasaulio visuomenėje ir rengė dirvą būsimam nepriklausomos Lietuvos tarptautiniam pripažinimui.

Prof. Jonas Aničas

Sena meilė nerūdija

Pasakojimas apie Aušros gimnazisčių susitikimą

Nors ir senokai, šį pavasarį, saulėtoje Floridoje buvo susiėjęs būrelis klasės draugių iš senų Kauno laikų. Jų buvo nedaug, lengvai suskaičiuotum vienos rankos pirštais. Susirinko kelios per metų metus ryšius palaikiusios Aušros mergaičių gimnazijos auklėtinės, drauge gavusios atestatus dar prieš Antrąjį pasaulinį karą. Tai nebuvo joks gimnazijos auklėtinių suvažiavimas, taigi kas nors gal ir paklaustų, ar apskritai jis vertas dėmesio.

Visų pirma, dvi iš to būrelio (tai jau didelis nuošimtis, tiesa?) skaito ir remia "Europos lietuvį" (viena Šveicarijoje, kita - JAV, New Mexico valstijoje). Antra, savo dideliu noru pabūti kartu, nugalint visokias kliūtis ir įveikiant didelius nuotolius, šis būrelis įrodė, kad jaunų dienų draugystė yra visų brangiausia. Jau ne pirmą kartą tos draugužės susieina - ar tai būtų Čikagoje, ar Floridoje - ir kaskart prisimena tas, kurios negali atvykti ir pasidžiaugti kartu.

Šįkart būrelis susirinko pas Ritą (Vileišytę) Bagdonienę Daytona Beach, Fla. Jos širdingas priėmimas ir ypač puikiai (kelias dienas ištisai!) paruoštas vaišių stalas buvo nuostabus. Šio susiėjimo akstinas buvo Irenos (Augevičiūtės) Kaestli gimtadienis. Toms iškilmėms ji įstengė atskristi iš Berno, Šveicarijos. Mūsų šeimininkė, gimusi tais pat metais ir tą patį kovo mėnesį, ir Saliomėja (Nasvytytė) Valukienė, gyvenanti Floridoje, irgi gimusi tuo metu, buvo pagerbtos taip pat. Šių žodžių rašytoja gimė pora mėnesių anksčiau ir netilpo į tuos rėmus, nors irgi sulaukė garbingos savo bendramečių 75 metų sukakties. Taip pat neteko švęsti Jadvygos (Černiauskaitės) Giedraitienės gimtadienį. Šeštoji gi dalyvė, taip pat "aušrokė", Evelyna (Yčaitė) Taggart iš New Mexico, būdama "per vėlai" gimusi, irgi negalėjo švęsti gimtadienio (pažymėtina, kad jau kuris laikas Evelyna Yčaitė Taggart yra priimta į "mūsų klasės" garbės narius).

Linksmoje gimtadienių puotoje su mumis mintimis buvo ten neatvykusios draugės, atsiuntusios sveikinimų ir gėlių. Pažymėtinas ypatingas bukietas iš Halinos (Pogirskytės) Bagdonienės, gyvenančios Čikagoje. Dalyvavo kelios vietinės (įvairiais metais baigusios) "aušrokės".

Mūsų mergaičių gimnazija visad turėjo gerus ryšius ir bendrus prisiminimus su berniukų gimnazija, taigi buvo ypatingas džiaugsmas sulaukti dviejų mūsų kolegų - Algio Visockio, atvykusio iš Michiana Shores, Indiana, ir Vytauto Valuko iš Floridos. Abu atsivežė fotoaparatus, todėl nėra visai aišku, kuris iš jų padarė čia pridedamą nuotrauką. Ačiū jiems abiems!

Kiek buvo kalbų apie "senus laikus" ir kiek apie dabartį, čia išsakyti neįmanoma. Aišku, ne visur nuomonės sutiko, bet nežiūrint tų skirtumų, draugystė liko tvirta! Galima pastebėti, kad "aušrokai" daug kur pasaulyje gyveno, daug įsigijo mokslo diplomų, bet vienas iš brangiausių lieka mūsų gimnazijos atestatas.

Kauno "Aušros" mergaičių gimnazijos abiturientės: iš kairės (stovi) S. N. Valukienė, R. V. Bagdonienė, (sėdi) H. Y. Petkuvienė, I. A. Kaestli, I. Č. Giedraitienė.

Baigiant reikia pasakyti, kad stambi knyga apie "Aušros" gimnaziją, pilna įvairiausių asmeniškų prisiminimų, dar neišėjo iš apyvartos. Tai "Mes prisimenam "Aušrą", išleista Kanadoje paskutiniojo įspūdingo gimnazistų suvažiavimo proga. Knyga turi daugybę retų fotonuotraukų. Ji turi įdomumo ne vien "aušrokams", bet ir kiekvienam moksleiviui, nežiūrint kokią gimnaziją jis būtų lankęs.

Norint įsigyti prašoma rašyti adresu: Mrs. E. Senkus, 1700 Bloor St. #510, Toronto, Ont. M6P 4C3, Canada.

Hypatia Yčaitė Petkus

Ar "Lynes" vėl bus aštrus?

Atgimė Britanijos lietuvių jaunimo laikraštis anglų kalba

LYNES
LITHUANIAN YOUTH NEWS SHEET

"Lynes" - tai vienas iš pasikeitimų, įvyksiančių artimiausiais metais. Šiuos pokyčius įkvėpė praėjęs Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas", - tokiais žodžiais pranešama apie Didžiosios Britanijos lietuvių jaunimo naujienų leidinio anglų kalba sugrįžimą pirmajame 1994 m. spalio mėnesio "Lynes" numeryje. "EL" redakcija Vilniuje turi kelis šio atgimusio leidinio numerius.

"Lynes" apie jaunųjų išeivių vaidmenį naujos Lietuvos kūrime

"Lynes" aštuntajame dešimtmetyje buvo jaunosios Britanijos lietuvių kartos tribūna. Leidinys drąsiai, kartais net pernelyg, kritikavo DBL Sąjungą, bandė vyresniuosius užkrėsti dinamiška jaunimo veikla, o tai skatino senąją emigrantų kartą rungtyniauti ir pasitempti. Jaunimo leidinys dažnai prieštaravo tuo metu Londone ėjusiam "Europos lietuviui". Nuo 1991 m. "Lynes" leidimas buvo sustabdytas.

1994 m. spalio mėnesio pirmajame "Lynes" numeryje leidinio redaktorius Mikel Ludwig paragino Didžiosios Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos (DBLJS) narius įsitraukti į laikraščio leidimą, nes tik nuo jų, anot redaktoriaus, priklauso "Lynes" likimas ir jo turinio įdomumas. Įvardyti ir keli "Lynes" autoriai - Paul Markevičius, Skot Mineikis, Andris Dunduras, bet tikimasi, jog jų gretos gausės. Pirmajame numeryje spausdinamas Paul Markevičiaus straipsnis "Kongresui pasibaigus... 2000-ieji metai". Autorius, nagrinėdamas praėjusio Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso patirtį, kalba apie išeivijos veiklos problemas ir tikslus Lietuvai, atgavus nepriklausomybę, apie jaunosios kartos vaidmenį, kuriant naująją Lietuvą apie tai, kaip galima būtų pagyvinti išeivių veiklą.

Pirmajame "Lynes" numeryje DBLJS pirmininkas Skot Mineikis, pasveikinęs visus su "Lynes" sugrįžimu, primena, jog leidinį galima užsisakyti metams už 5 svarus. Pasak autoriaus, "Lynes" informuos visus apie įvykius, pramogas ir lavinimą. "Jaunimo sąjunga numačiusi kartą per mėnesį surengti veiklos dieną, o kartą per keturis mėnesius rengti ir veiklos savaitgalius".

Redaktoriaus skiltyje Mikel Ludwig kelia DBLJS išplėtimo klausimą. Redaktorius primena, jog šiuo metu Anglijoje yra daug lietuvių iš Lietuvos. "Ar mes priėmėme šiuos žmones, kurie yra aplink mus, į savo ratą? Ar turėtume priimti?", klausia M. Ludwig.

Juokais ir rimtai

1995 m. sausio mėnesio trečiajame numeryje daugiausia dėmesio skiriama Naujiesiems metams. O tai, kad buvo išties linksma, galima suprasti ir iš vaizdelio, dėl kurio aprašymo "Lynes" redaktorius teigia neprisiimąs jokios atsakomybės. Tai pasakojimas apie Richardo O´Brien nuotykius, kai jis stengėsi išsiaiškinti, kokie metai dabar.

Skyrelyje "Sveiki" ("Hello....") kalbama apie Sodybą, švelniai vadinamą "Mažąja Lietuva". Daug vietos skiriama pamąstymams, kodėl niekas nieko nedaro, kad Sodyba vėl klestėtų kaip senais gerais laikais. Straipsnio autorius M. Ludwigas teigia nekaltinąs direktorių - "jie būtų lengviausias taikinys". Pradėti reikia nuo visos bendruomenės, visų pirma - nuo savęs. Straipsnyje primenama Sodybos įkūrimo istorija, kuomet karo nublokšti į svetimą šalį žmonės susikūrė savo gimtojo krašto kampelį, kuriame nebūtų raudonų vėliavų. Tie žmonės tikėjo, jog galbūt vieną dieną Lietuva taps laisva. Dabar jų tikslai pasiekti - Lietuva laisva. Ir kas toliau?

"Mažoji Lietuva" buvo vieta, kurioje aš augau. Dabar atrodo, jog lietuvių tautos atgimimas reiškia kitos tautos (tiksliau, jos dalies) mirtį. Galbūt tai kaina, kurią mokate už pasiektą tikslą - Lietuvos laisvę, bet aš nenoriu tam pritarti. Kaip tu gali nustoti būti lietuviu? - klausia straipsnio autorius. - Laikrodis išmušė Naujųjų metų rytą, kurį sutikome stovėdami ant Sodybos laiptelių. Pažvelgei į dangų ir išvydai tūkstančius žvaigdžių, ir pasijutai visiškai laisvas. Jutai vėjo žvarbą, maloniai šildė alkoholis ir šiluma sklido iš širdies. Ši šiluma kėlė pasididžiavimą. Pasididžiavimą, jog esi lietuvis mūsų mažoje Lietuvoje". "Susikurkime naują tikslą. Pasitikdami Sodybos 50-metų sukaktį padarykime kažką, kuo senoji karta galėtų didžiuotis ir visa tai mes galėtume pasiekti kartu", ragina autorius.

Štai toks prieštaringas - linksmas ir liūdnas, bet ryžtingas 1995 m. sausio mėnesio "Lynes" numeris.

"Atsibusk, DBLJS!"

Tai kaip atsakas į trečiąjį "Lynes" - Vincento O´Brien straipnis "Lynes: Quo Vadis?" ("Lynes": kur eini?"), išspausdintas ketvirtojo "Lynes" numerio pirmajame puslapyje. Autorius džiaugiasi, jog DBLJS prikėlė "Lynes" iš kapo, bet kartu ir dvejoja, ar "naujas kūdikis" išpildys pažadus. "LYNES" - tai keturių angliškų žodžių Lithuanian Youth News Sheet akronimas. Bet ar redaktorius iš tikrųjų mano, jog jaunimo sugebėjimas vartoti alkoholį yra ta informacija, kurios skaitytojas laukia sulaikęs kvapą?", klausia Vincentas O´Brien. Jo nuomone, tai, kas įvyko pirmą valandą nakties Jaunimo savaitgalio metu Headley Parke, įdomu tik patiems jo dalyviams, bet vargu ar sužavi ir patraukia kitus skaitytojus. Tačiau, mano Vincentas O´Brien, yra nemažai sveikintinų "Lynes" autorių ar skaitytojų minčių. Kaip pavyzdžiai pateikiami svarstymai: kaip Lietuvos nepriklausomybė paveikė ir veikia Didžiosios Britanijos lietuvių bendruomenę, kaip sekasi statyti tiltus tarp senosios ir jaunosios bendruomenės kartų, ar į naujuosius emigrantus iš Lietuvos, dabar įsikuriančius Anglijoje, turime žiūrėti tik kaip į ekonominius pabėgėlius, siekiančius savo gerbūvio, ar priimti juos į savo gretas, kurias jie galbūt būtų pajėgūs sustiprinti, kodėl jie iki šiol neįstojo į DBLJS, ir t.t. Vincentas O´Brien nuogąstauja, kad DBLS laikraščio "Europos lietuvis" leidimui skiriamos vis didesnės lėšos, kurios, deja, neatsiperka, o laikraščio skaitytojų ratas siaurėja. Jis svarsto, kad galbūt atgimusios "Lynes" pasiūlys mums kokią "Europos lietuvio" ateities viziją. Galbūt jis galės tapti naujienų biuleteniu kaip ir "Lynes"? O galbūt laikas ieškoti alternatyvių spausdintojų ir platintojų Lietuvoje arba Anglijoje? Jei neteksime savo laikraščio, kaip tai atsilieps bendruomenei? Autorius dar kartą kalba apie būtinybę turėti energingus vadovus Headley Parke ir Lietuvių namuose: "galbūt mes rasime tokius žmones Anglijos lietuvių bendruomenėje, o galbūt Lietuvoje ar dar kur nors kitur". Vincento O´Brien nuomone, būtų labai naudinga diskusijas šia tema matyti "Lynes" leidinyje. Autorius pabrėžia, jog DBLS valdyba sveikina konstruktyvią kritiką ir netgi prašo DBLJS jai padėti ir ją paremti. "Atsibusk, DBLJS, mes žinome, kad jūsų sąjunga gali daugiau nei rašyti apie jūsų narių išgėrimus. Jums lemtas svarbus vaidmuo! Mes norime jus išgirsti!", baigia savo straipsnį Vincentas O´Brien.

Laiškuose redaktoriui "Lynes" skaitytojai džiaugiasi atgimusiu leidiniu. Savo laiške Henrikas Gasperas iš Nottinghamo apgailestauja, jog šis leidinys ne lietuvių kalba, ir siūlo bent įvesti lietuvių kalbos pamokų skyrelį. Kaip teigia pats autorius, vienintelė jo pastaba būtų ta, jog "Lynes" turinys kiek lengvabūdiškas ir, atrodo, viskas prasideda ir baigiasi alkoholiu. "Visi mes mėgstame išgerti ir pasilinksminti, bet nereklamuokite to taip aktyviai, nes atrodo, jog vien tuo ir teužsiimame", rašo H. Gasperas ir primena, jog yra tam tikra pusiausvyra, kurią spauda turėtų išlaikyti.

Žmogui, negyvenančiam Anglijoje ir neverdančiam vienam katile su jaunaisiais Britanijos lietuviais, skaityti "Lynes" smalsu ir įdomu, bet ne viskas jame suprantama. Mat straipsniuose daug tarpusavio pasišaudymo, daug asmeniškumų, taikomų vienam žmogui, ir pašaliniams nelabai aiškų. O dėl alkoholio temos šiame leidinyje belieka pasakyti: "Vyrai gėrė, vyrai gers, kol žemelė apsivers". Bent jau taip sakoma senoje lietuviškoje dainoje. Tiesa, Lietuvos valdžios vyrai, pavasarį priėmę Alkoholio draudimo įstatymą, jaunimėlio pramogų aprašymuose greitai įžvelgtų alkoholio reklamą (kuri pagal šį įstatymą laikraščiuose yra griežtai uždrausta) ir turbūt susimąstytų dėl "Lynes" tolimesnio likimo. O kol valdžia neatkreipia į tai dėmesio, "EL" linki "Lynes" ir jo leidėjams kuo daugiau jaunatviškos energijos, kurios turėtų užtekti ne tik pramogoms, bet ir dideliems darbams.

ELJ

Džo Kokeris pasakė mylįs Vilnių

Liepos 27 d. jis dainavo Vilniaus "Žalgirio" stadione.

Per daugiau negu 50 metų mūsų krašto žmonės retai bepamatydavo pasaulio garsenybes - ansamblius arba dainininkus. Jie linksmindavo Maskvos, tuometinio Leningrado, Kijevo gyventojus. Pastaruosius porą metų, kai Vakarams atsivėrė Rytų ir Vidurio Europos šalys, nemažai senstelėjusių ir savo kraštuose primirštų menininkų už nemažus pinigus gali pasirodyti ir buvusio "socialistinio lagerio" žiūrovams.

Gal taip ir nederėtų sakyti apie 51 metų pasaulio bliuzo legendą Džo Kokerį (Joe Cocker) iš Didžiosios Britanijos, kuris didžiausiose pasaulio koncertų scenose dainuoja jau 26 metus ir yra dalyvavęs abiejuose Vudstoko festivaliuose.

Koncertas Vilniaus stadione turėjo prasidėti 17 val., tačiau Gytis Paškevičius su "Studija" ir "Smith & Wesson" ėmė dainuoti tik apie 18 val. Kažkas paskleidė žinią, kad pats Kokeris atvyks tik po trijų valandų. Žiūrovai vaikščiojo aplink stadioną, gulinėjo ant dirbtinės vejos, ėjo pirkti alaus. Ir iš tikrųjų tik 21 val. scenoje pasirodė juodais marškiniais, kelnėmis ir balta liemene pasidabinęs Džo Kokeris. Jam talkino penki muzikantai: būgnininkas, bosininkas, gitaristas, klavišininkas ir saksofonistas bei dvi tamsiaodės antrojo vokalo dainininkės. Bliuzo legenda dainavo pusantros valandos, kaip ir buvo numatyta kontrakte. Jis neturėjo jokių pretenzijų koncerto rengėjams. Dainuodamas Džo Kokeris beveik nejudėjo, emocijas, kaip jam įprasta, daugiausia reikšdamas dešiniosios rankos pirštais, tik pabaigoje šiek tiek pagyvėjo ir aštuonis kartus šoktelėjo aukštyn. Tačiau jo prikimęs balsas ir, be abejonės, pasaulinė šlovė, žavėjo klausytojus, nes buvo ir tokių, kurie beveik atmintinai moka visas dainas iš 17 jo albumų. Daug kas turėjo albumus stadione ir tikėjosi žvaigždės autografo, bet veltui.

Bliuzų atlikėjas į Vilnių atskrido reisiniu Vokietijos aviakompanijos "Lufthansa" lėktuvu, o aerouoste persėdo į prabangų tamsiais stiklais šarvuotį - sidabruotą "Mercedes" bei policijos lydimas nuvyko į "Šarūno" viešbutį. Nuo pat išlipimo iš lėktuvo svečias buvo saugomas, ypač nuo žurnalistų ir fotografų, nes juos apsauga negailestingai stumdė. Viešbutyje dainininkas iškart atsigulė pailsėti. Į stadioną jis atvažiavo tuo pačiu "Mercedes". Po koncerto nebuvo spaudos konferencijos, per koncertą buvo draudžiama fotografuoti. Padainavęs, Džo Kokeris grįžo į "Šarūno" viešbutį ilsėtis, o liepos 28 d. po pietų išskrido į Hanoverį, nes koncertas Vilniuje įėjo į jo gastroles po Europą.

Į Džo Kokerio koncertą jo rengėjai - firma "Syrinx" pardavė apie 7 tūkst. bilietų po 60 Lt. Bilietų po 690 Lt turtuoliai į jiems skirtą tribūną beveik nepirko. Rengėjai nepagailėjo pinigų ir reklamai. Spaudos žiniomis, buvo sudarytas kontraktas maždaug 300 tūkst. JAV dolerių, iš jų 100 tūkst. buvo honoraras. Nors bilietų buvo parduota gana daug, tačiau beveik visi pastebėjo, kad dėl rengėjų klaidų į koncertą galėjo patekti ir žiūrovai be bilietų. Mat ilgai laukiant dainininko iš Didžiosios Britanijos pasirodymo jiems buvo leista išeiti iš stadiono ir grįžti atgal su tais pačiais bilietais be kontrolės ženklų. Todėl manoma, kad kai kuriems klausytojams išnešus po kelias dešimtis jau nuplėštų bilietų, į stadioną galėjo patekti ir kiti Džo Kokerio gerbėjai, laukę prie vartų.

Kad ir kaip ten būtų, neišlepusiems mūsų krašto klausytojams vasaros metą minėtas koncertas buvo tikra šventė.

Ona Marija Miškinytė

Europa mūsų nepažįsta

Liepos mėnesį Vilniaus Mokytojų namuose veikė 69 jaunų Lietuvos dailininkų, skulptorių, fotografų, taikomojo ir vaizduojamojo meno atstovų darbų paroda. Ji surengta atrenkant kūrinius tarptautinio Baltijos jūros miestų vaizduojamojo ir taikomojo meno forumo "ArtGENDA 96", kurio šūkis - "For young artists around the Baltic Sea" ("Jauniesiems menininkams aplink Baltijos jūrą") forumui. Forumas įvyks 1996 m. kovo 29-balandžio 28 d. Kopenhagoje. Kitamet Danijos sostinė Kopenhaga taps dvyliktąja Europos kultūros sostine.

Vilniuje lankėsi "ArtGENDA" koordinatorius M. Stensgaardas.

Parodos atidaryme paskelbtos pavardės 8 dailininkų nuo 18 iki 30 metų, kurių darbai kitų metų pradžioje bus gabenami į Kopenhagą. V. Marcinkevičiaus, E. Ludavičiaus, L. Cicėno, Dž. Katino, L. Liandzbergio, A. Valiaugos, E. P. Pukytės, L. Rimavičiūtės-Jonikienės pavardės pateks į tarptautinį katalogą.

Vaizduojamojo ir taikomojo meno forume Kopenhagoje dalyvaus 10 šalių 16 miestų jauni meno kūrėjai. Vilniaus miestas savo menininkams skyrė 100 000 Lt, už kuriuos vyks 50 Lietuvos atstovų, kai po visų konkursų, peržiūrų bus sudaryta atrinktų dalyvauti parodoje madų, kino, videofilmų, šokių, muzikos, teatro, literatūros ir meno kūrėjų grupė. Rugsėjo-spalio mėnesiais atrankos konkursai turi baigtis.

M. Stensgaardas pasakė, kad "ArtGENDA 96" bus labai didelis meno renginys, kuris turės platų atgarsį ne tik visoje Danijoje, bet ir Skandinavijos valstybėse. Ypač daug tikimasi iš trijų Baltijos valstybių menininkų, kurie tokioje parodoje dalyvauja pirmą kartą. Svečio manymu, mūsų šalies menininkai, nors iki šiol ir nebuvo žinomi pasauliui, yra pažengę toli, tačiau jis netgi neturėjo su kuo palyginti. Jis džiaugėsi, kad jauniems Lietuvos menininkams bus galimybė parodyti lietuvišką namų ir benamiškumo sampratą, Europai nežinomą seną baltišką kultūrą.

M. Stensgaardas "EL" korespondentei pasakė, kad tarptautinio forumo temą rinko visa Kopenhaga. Svečio iš Danijos žodžiais, namų tema turi ir politinį atspalvį, nes tiek daug metų tarp mūsų buvo sienos, už kurių vyko nežinia kas. Europa yra visų mūsų bendri senieji namai, kurių nepažįstame.

Ona Mickevičiūtė

Lietuva vėl įgyja sparnus

Prieš 62 metus, pačiame 1933 metų liepos vidury, visą pasaulį apskriejo sparnuotosios Lietuvos vardas. Apskriejo tragiška žinia. Nuskridus 7580 km., Soldino miške nukrito "Lituanika", žuvo du sparnuoti lietuviai - Steponas Darius ir Stasys Girėnas.

Antrasis jų žygdarbį pakartoti ryžosi - taip pat toli nuo gimtojo krašto gimęs, taipogi JAV sparnus įgijęs 28 metų Čikagos lietuvis Feliksas Vaitkus. Jo pilotuojama "Lituanika-2" 1935 m. rugsėjo 21 d. pakilusi iš Niujorko aerodromo perskrido Atlantą, bet dėl nepalankių oro sąlygų ir pritrūkus degalų kitą dieną buvo priversta nusileisti Airijoje. Iš Londono į Kauną lakūnas jau atskrido Lietuvos karo aviacijos lėktuvu. F. Vaitkaus vardas taip pat pirmųjų Atlanto nugalėtojų sąraše. Antrojo Pasaulinio karo metais F. Vaitkus, JAV KOP pulkininkas, vadovavo bombonešių pulkui ir mirė 1956 m. liepos 25 d. Vysbadene (Vokietija). Amerikos lietuvio F. Vaitkaus vardas Lietuvos oreivystei toks pat brangus ir reikšmingas, kaip S. Dariaus ir S. Girėno, A. Gustaičio, J. Dobkevičiaus, A. Mačiuikos ir daugelio kitų šlovingų oreivių, kūrusių sparnuotąją Lietuvą. Jie davė pradžią didžiam ir šlovingam lietuvių tautos skrydžiui, kurį, deja, nutraukė 50 rūsčių nelaisvės metų.

Apie tą pradžią ir priminė Vilniuje pasirodę skelbimai, kviečiantys į Aviacijos šventę Vilniaus tarptautiniame aerouoste, skirtą 60-sioms F. Vaitkaus "Lituanikos-2" skrydžio metinėms ir sutampančią su V Pasaulio lietuvių sporto žaidynėmis.

Suplaukę į Vilniaus tarptautinį uostą, gausūs vilniečiai ir svečiai, atskubėję čia iš visų kraštų sportuojančios Lietuvos stebėti, pirmiausia puolė apžiūrėti skraidymo technikos. Pačių pasidaryti ir fabrikų pagaminti sportiniai lėktuvai, dailūs ir grakštūs, šalia didžiųjų "Boeing" ir "JAK", "Blanik" ir kitokie sklandytuvai, skraidyklės, sraigtasparniai ir parašiutai, gelbėjimo valtys ir kiti oreivystės padargai puikavosi priekabių žiūrovų akyse visa savo įvairove ir grožybe. Kur ten su jais lygintis kuklutėms "Lituanikoms"?!

Tiesa, čia nestigo ir įvairiaspalvių paupių, kioskų, staliukų su skėčiais ir prekystalių, siūlančių visiems čia suplaukusiems visokių lietuviškų, bet dar daugiau - užsienietiškų valgių ir (ypač) gėrimų.

Ir vis dėlto netrukus daugybė akių ir galvų, pamiršę visokius snikerius, tuborgus ir kaukazietiškus šašlykus, nukrypo į žydrą padangę, iš kurios viena po kitos biro įdomybės ir staigmenos.

Tos padangės nuolatos priminė, kokie drąsūs, vikrūs ir ryžtingi yra lietuviai. Amą gniaužė ir ašaras spaudė, kada virš Vilniaus iš aukštybių ėmė plaukti Lietuvos trispalvė, kurią iš padangių skraidino parašiutininkė ir sklandytoja J. Janušauskienė, žemėje prisipažinusi, jog jos šuolių skaičius artėja prie 1250.

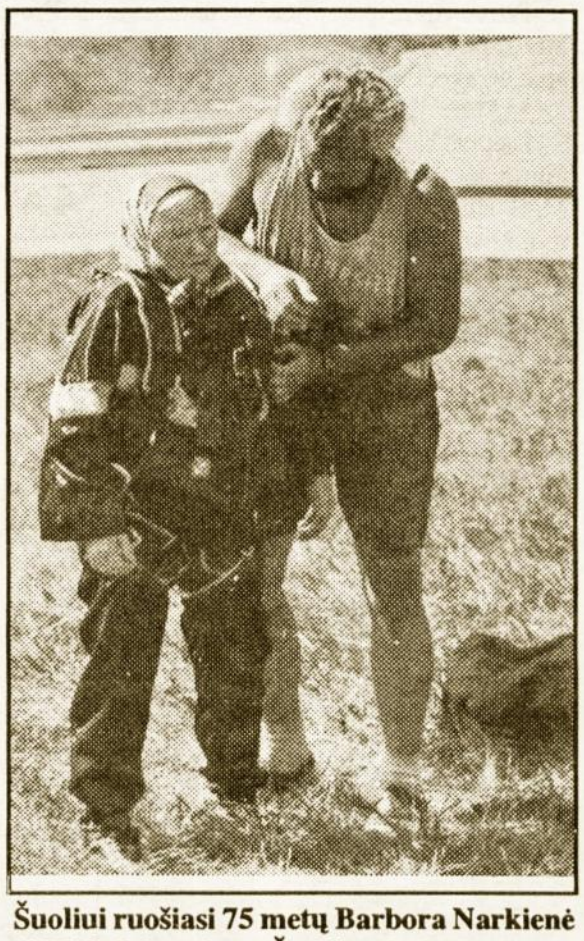

Šuoliui ruošiasi 75 metų Barbora Narkienė iš Mažeikių rajono Šerkšnų kaimo.

Algirdo Sabaliausko nuotr.

Šventėje dalyvavo lakūnas, "JAK-42" pilotas E. Slušnys, prieš dvejetą metų su savo draugu J. Juknium lėktuvėliu "Piper" pakartojęs Dariaus ir Girėno skrydį bei įveikęs Atlantą, sklandytojas V. Sabeckis, daugkartinis buvusios SRSS ir Lietuvos čempionas, po rimtos traumos vėl grįžęs į padangę ir šventėje rodęs sudėtingus oro akrobatikos kulverstus. Vienas rimčiausių mėgėjiškos aviacijos konstruktorių, filmui "Skrydis per Atlantą" atkūręs "Lituaniką-1", V. Kęsgaila, žiūrovams demonstravo naują savo skrajūną, skirtą žemės ūkio reikmėms. Panevėžio aeroklubo buhalterė R. Meiliūnaitė stačiomis ant lėktuvo sparno apskrido džiūgaujančią smalsuolių minią; kaunietis lakūnas V. Kalpavičius su "JAK-55" išraižė padangę klastingomis kilpomis ir statinėmis ir tuo tarytum pakeitė vieną geriausių pasaulio sportinių lakūnų J. Kairį, prieš kelias dienas išvykusį į Kanadą dalyvauti pasaulio akrobatinio skraidymo Breitlingo varžybose. Nutrūktgalvis sraigtasparnio pilotas, viršum žiūrovų galvų grakščiai šokdino nelabai grakštų savo aparatą; senutės "Anuškos" (taip lakūnai vadina "An-2") pilotas V. Voveris barstė iš padangės spalvingas parašiutininkų puokštes. 75-tuosius įpusėjusi mažeikietė B. Narkienė, kartu su instruktoriumi A. Neposedovu, pirmąkart su parašiutu palikusi lėktuvą, sėkmingai pasiekusi saulės įkaitintą veją ir sulaukusi katučių audros - tai tik keletas tos žavios ir įspūdingos sparnuotos šventės dalyvių, liudijančių, koks galingas potraukis šaukia į padangę atgimusią nepriklausomą Lietuvą.

Graži tai buvo šventė, įspūdinga ir reikšminga. Ir svarbiausia - nesutrikdžiusi darnaus didelio tarptautinio aerouosto darbo: šventės metu reguliariai kilo ir leidosi aviakompanijų "Lietuvos avialinijos", SAS, "Lufthansa", "Estonian Airlines" lėktuvai.

O "Boeing" ir "JAK" skraidino visus, kas to norėjo.

Petras Girdenis

Sportas

7 medaliai iš Ispanijos

Liepos 17-23 dienomis Valensijoje vykusiame VIII Europos aklųjų ir silpnaregių lengvosios atletikos čempionate Lietuvos komanda iškovojo 4 aukso, 2 sidabro, 3 bronzos medalius ir tarp 25 šalių buvo šeštoji. Aplenktos Vokietijos, Švedijos, Suomijos ir Airijos komandos. Lietuvos garbę gynė S. Markevičienė, L. Liaudinskaitė, V. Girnius, K. Bartkėnas, R. Urbonas, S. Leonavičius.

Lietuvos buriuotojai Europoje - ne paskutiniai

Stambule (Turkija) baigėsi Europos buriavimo čempionatas, kuriame tarp 95 sportininkų dalyvavo ir 5 lietuviai. Kaunietis R. Šiugždinis užėmė ketvirtąją vietą, kita Lietuvos buriavimo centro auklėtinė J. Maleckaitė - ašuntąją, L. Grabnickas - 25-ąją.

FIFA reitingų lentelėje lietuviai smuktelėjo

FIFA paskelbė liepos mėnesio futbolo rinktinių reitingus. Lyginant su birželiu, Lietuvos rinktinė, surinkusi 36,78 balo, dalijasi 49-50 vietas su Jungtinių Arabų Emyratų komanda. Dvidešimtuke pirmauja Brazilijos futbolininkai, antrieji - norvegai, tretieji - ispanai. Lietuvos rinktinė aplenkė Kinijos komandą.

Jurgis Kairys skrenda per pasaulį

Liepos 28 d. akrobatinio skraidymo "Breitling" Pasaulio taurės varžybų vicečempionas Jurgis Kairys savo lėktuvu Su-31 LY LJK išskrido į Belgiją, kur dalyvavo aviacijos šventėje. Paskui jis savo lėktuvu skrenda į Angliją. Išardęs savo lėktuvą ir sudėjęs į "Boeing", jis kartu su orlaiviu bus nugabentas į Kanadą. Ten rugpjūčio 9-13 d. vyks akrobatinio skraidymo Pasaulio taurės antrojo etapo varžybos. Iš Kanados J. Kairys Ramiojo vandenyno pakrante skris į JAV, kur netoli San Diego rugpjūčio 25-27 d. vyks Pasaulio taurės trečiojo etapo varžybos. Rugsėjo 14-16 d. Austrijoje vyks ketvirtasis Pasaulio taurės varžybų etapas, kuriame J. Kairys taip pat dalyvaus. Spalio 7-8 Japonijoje jo laukia baigiamosios varžybos. Nelaimingi liko tik Pasaulio lietuvių sporto žaidynių žiūrovai.

Lengvaatlečiams pripažinta 14 vieta Europoje

Liepos mėnesį Didžiosios Britanijos Bato mieste buvo surengtos Europos jaunimo trečiosios olimpinės dienos. 27 sportininkų Lietuvos delegacija tokiame renginyje dalyvavo antrą kartą. Komandai buvo pripažinta 14-oji vieta. Trečdalis iš 27 lietuvių pateko į pirmuosius dešimtukus.

Irklavimo regatoje - pirmavome

Prestižinėje Kopenhagos (Danija) irklavimo regatoje Lietuvai atstovavo 9 sportininkai. Iš viso irklavo 14 šalių atstovai. Barselonos 1992 m. olimpinių žaidynių dalyviai vilniečiai E. Petkus ir J. Bagdonas tapo dviviečių be vairininko lenktynių nugalėtojais.

Sėkmė krepšinio atrankos turnyre

Portugalijoje vyko Europos jaunimo iki 22 metų čempionato atrankos varžybos. Lietuvos jaunieji krepšininkai kartu su Slovėnijos komanda iškovojo teisę žaisti kitų metų finaliniame Senojo žemyno pirmenybių turnyre, kuris vyks Turkijoje. Ten rungtyniaus 11 komandų, suskirstytų į 2 grupes.

Penkiakovės čempionate - nesėkmės

Greičiausiai pasaulio šiuolaikinės penkiakovės čempionate bėgęs ir plaukęs mūsiškis Andrejus Zadneprovskis liko už borto: bendroje įskaitoje į pirmąjį dešimtuką nepateko. Plaukimo varžybose mūsiškiai užėmė dvi pirmąsias vietas: 1. Andrejus Zadneprovskis, 2. Saulius Kerza. Komandinėse varžybose mūsiškiai liko aštunti.

S.Kleiza - antrasis

Besiruošiant pasaulio lengvosios atletikos čempionatui Lietuvos rutulio stūmikas Saulius Kleiza užėmė antrą vietą liepos 29 d. įvykusiose Sestriero "Grand Prix" tarptautinėse varžybose. S. Kleiza nustūmė rutulį 19 m 50 cm, pralaimėjęs tik vokiečiui Svenui Oliveriui Buderui, nustūmusiam įrankį 12 cm toliau - 19,62.

GUNNEL TRAVEL SERVICE LTD

parūpina bilietus kelionėms lėktuvais, laivais, užsako viešbučius.

Skrydžiai iš Londono į Vilnių ir atgal:

Skandinavijos Avia Sistema (SAS)
bilieto kaina – £285 + mokesčiai.

Skrydžiai Austrijos oro linija –
kaina £261.00 + mokesčiai.

Skrydžiai Suomijos (FINNAIR) oro linija –
kaina £259.00 + mokesčiai.
(Skrendantieji šiuo skrydžiu turės vieną naktį permiegoti Helsinkyje.)

SAS skrydžiai iš Mančesterio (per Kopenhagą) į Vilnių ir atgal:
Bilieto kaina - £305.00 + mokesčiai.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis:

Gunnel Travel Service LTD
45 Woodthorpe Road
HADLEIGH, Suffolk, IP7 5JB
Tel 01473 828855
Fax 01473 828866

V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių kasdienybė

Liepos 31 d. pasaulio lietuvių sporto sąjungų kongrese pritarta siūlymams 1998 m. rengti antrąją Lietuvos tautinę olimpiadą, jungiančią VI pasaulio lietuvių sporto žaidynes bei stipriausių pasaulio lietuvių sportininkų čempionatus.

Prasidėjus oficialioms varžyboms, A grupėje Australijos krepšininkių komanda pralaimėjo Vilniaus "Telerinai". Vėliau Australijos merginos pralaimėjo Lietuvos jaunių rinktinei 52:90. Moterų krepšinio varžybose komanda "Lietuva-3" (Lietuvos rinktinė) 61:36 nugalėjo Lenkijos lietuvaičių komandą. Jaunių ir merginų varžybose jaunių, gim. 1980 m, komanda "Lietuva-3" iš Vilniaus 110:115 pralaimėjo kanadiečiams. Veteranų krepšininkų komanda iš Australijos neatvyko.

Vyrų krepšinio varžybose Kauno "Merkurijaus" komanda 145:20 nugalėjo Sankt Peterburgo lietuvius, o Kaišiadorių "Baltija" 140:52 laimėjo prieš Australijos atstovus.

Liepos 29 d. vykusios draugiškos tarpvalstybinės futbolo rungtynės "Lietuva-Baltarusija" baigėsi draugiškai 1:1.

Biržų aviacijos sporto klube vyko Pasaulio lietuvių žaidynių Precizinio skraidymo varžybų antrojo etapo pabaiga. Jame rungtyniavo 7 ekipažai, Tarp jų buvo keturi Amerikos lietuviai, buvo tautiečiai iš Rusijos ir Naujosios Zelandijos.

Vyrų tinklinio varžybose Kauno senjorų rinktinė 3:1 įveikė lietuvius iš Lenkijos. Rezultatu 3:0 Lenkijos lietuvių tinklininkus nugalėjo Klaipėdos "Audros" komanda, o Šiaulių "Vara" 3:0 nugalėjo Latvijoje gyvenančius ir tinklinį žaidžiančius lietuvius.

Per futbolo varžybų atidarymo paradą pirmoji žygiavo Čikagos "Lituanica" futbolininkų komanda, kuriai vadovauja Albertas Glavinskas. FIFA teisėjas Alfredas Kleinaitis atvyko su šeima ir negali žaisti. Rugpjūčio 1 d. prasidėjus turnyrui Čikagos komanda susitiko su Šiaulių ir Klaipėdos-Kauno veteranais.

"Šiaurės Amerikos" ledo ritulininkų komanda sudaryta iš Hamiltono (Kanada) "Kovo" ir Detroito (JAV) "Kovo" klubuose žaidžiančių lietuvių. Svečių komanda, netgi sustiprinta dviem elektrėniškiais, Elektrėnuose ant ledo, žaisdama su neoficialia Lietuvos ledo ritulininkų rinktine - elektrėnų "Energija", pralaimėjo. Svečių komandos lyderis 48 metų Algis Choromanskis iš Hamiltono ir 37 metų Justas Pikūnas iš Detroito mano, kad po trejų metų į pasaulio lietuvių olimpiadą atvyks pajėgesnė komanda. Prieš Kauno "Veterano" komandą amerikiečiai laimėjo 13:2.

Žaidynių dailiojo jojimo varžybose ketvirtąją vietą užėmė Sibilė Veigel iš Vokietijos.

Pirmuoju Žaidynių ir Lietuvos rekordu pripažinta vilnietės - kūjo metikės Danutės Ščepanskienės rezultatas - 30,10 m. 5000 m bėgime gerai pasirodė R. Alderdicas iš Kanados 15: 51,18

Šachmatų (greitųjų) varžybose sužaisti 5 ratai. Pirmauja 12 metų šiaulietė FIDE meistrė Viktorija Čmilytė. 1919 m. gimimo šachmatininkas Edvardas Stankys iš Niujorko lietuvių "Atleto" klubo vieną partiją jau pralaimėjo daugkartinei Lietuvos čempionei Marijai Kartanaitei, bet nesisieloja. Jis - visų penkių pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyvis.

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN - Lithuanian weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE
Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.
Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-792 8456 ISBN 0901941 45X
Prenumeratos kaina metams: Didžiojoje Britanijoje - 40 svarų.
Vokietijoje - 100 DM.
Lietuvoje "EL" rėmėjams - 168 Lt. Visur kitur - 40 sv.
Vienoje skilty įdėto skelbimo kaina 10 sv. (minimumas). Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.
Vyr. redaktorius Vladas Dargis
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.
Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

Siųsdami "EL" prenumeratą pažymėkite:
"Europos lietuvio" administracijai, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT.
Tel.: 071-727 2470 Faksas: 071-792 8456
******

"EUROPOS LIETUVIS" SPAUSDINAMAS VILNIUJE
Šis "EL" Nr. 32 išsiųstas iš Vilniaus rugpjūčio 7 d.

AUKOS SPAUDAI

R.Sinius - 30 Lt.
Už auką nuoširdžiai dėkojame.

LONDONAS

ZIGMAS JURAS VYKSTA Į LIETUVĄ

Dėl tarpininkavimo įvairių reikalų sutvarkyme Lietuvoje prašome kreiptis iki šių metų rugpjūčio 27-os dienos.

Z. Juras,
11 London Lane,
Bromley, Kent, BR1 4HB.
Tel. 0181 2592,
fax 0181 402 9403.

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIA LONDONE

21 The Oval, E2 9DT rytinėje Londono centro dalyje.

Įėjimas iš Hackney Road.
Tel. 071 739 8735
Pamaldos sekmadieniais - 9 ir 11 val.

Artimiausia požeminė stotis:
Bethnal Green centrine linija.
Autobusai iš miesto centro:
26, 48, 55.

PAMALDOS

Eccles - rugpjūčio 13 d., 12.15 val.
Nottinghame - rugpjūčio 13 d., 11.15 val., Židinyje.
Stoke on Trente - rugpjūčio 13 d., 14.30 val., Šv. Wulstane.
Nottinghame - rugpjūčio 15 d., Žolinėje, 11.15 val., Židinyje.
Derbyje - rugpjūčio 19 d., 14 val., Bridge Gate.
Nottinghame - rugpjūčio 20 d., 11.15 val., Židinyje.
Mansfielde - rugpjūčio 20 d., 14.30 val., Šv. Pilype.
Nottinghame - rugpjūčio 27 d., 11.15 val., Židinyje.

ANTROJO PASAULINIO KARO PABAIGOS MINĖJIMAS

Sporto ir socialinis klubas šeštadienį, rugpjūčio 19 d., 20 valandą, klubo patalpose 345A Victoria Park Road London E9 rengia Antrojo pasaulinio karo - VE Day - pabaigos šeimyninį minėjimą-vakarą.

Įėjimas su bilietais (kaina 5 svarai), kuriuos galima įsigyti iš anksto klube pas sekretorių. Veiks maisto bufetas.

ŠVENTO KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Liepos 22 d. parapijos klebonas Jonas Sakevičius MIC pakrikštijo Stapleen ir Maxine Songailų dukrelę Alice Clarą.

Liepos 28 d. atvyko iš Panevėžio kun. Kęstutis Ramanauskas MIC, pavaduoti kleboną Joną Sakevičių MIC, kuris išvyksta atostogoms į Čikagą. Kun. K. Ramanauskas čia pabus ilgesnį laiką.

Liepos 29 d. parapijos klebonas kun. Jonas Sakevičius MIC sutuokė ir palaimino šeimyniniam gyvenimui Ernestą Vacį iš Zapyškio ir Renetą Meškauskaitę iš Ukmergės.

Po vestuvių parapijos svetainėje buvo pokylis, kuriame dalyvavo apie 40 svečių.

******

Liepos 31 d. svečias iš Lietuvos, kunigas Kęstutis Ramanauskas MIC, sutuokė šeimyniniam gyvenimui Marijų Jusionį ir Salomėją Pečiulytę, abu iš Kauno.

BRITŲ-LIETUVIŲ PAGALBOS FONDAS VAIKAMS LIETUVOJE

Fondas gavo auką - 30 svarų iš ponų A. Dvan Dovercourt-Harwich.

Fondo vadovybė lieka dėkinga aukotojui. Aukas fondui galima siųsti šiuo adresu: British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania 21 The Oval, London E2 9DT.

DERBY

Pranešame, kad š. m. rugsėjo mėn. 9 d. Derby skyrius rengia ekskursiją į tradicinį lietuvių sąskrydį Nottinghame.

Dėl smulkesnių informacijų prašom kreiptis pas skyriaus sekretorių p. A. Tirevičių tel. 517320.

Skyriaus valdyba

NOTTINGHAME

Šių metų rugsėjo mėn. 9 d. 18 val. Nottinghame, ukrainiečių klubo patalpose, 31 Bertinck Rd., įvyks tradicinis sąskrydis - Tautos šventės minėjimas. Pakviestas paskaitininkas iš Lietuvos Respublikos ambasados Londone. Įdomią meninę programą atliks vietos pajėgos ir pianistė Virginija Zdanytė.

Programą ruošia Nottinghamo DBLS skyrius su Centro valdybos parama.

Nottinghamo DBLS skyriaus valdyba

MANČESTERYJE

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 9 d., šeštadienį, 6 val. vakaro DBLS Mančesterio skyrius M. lietuvių klube rengia TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ. Paskaitą skaitys H. Vaineikis. Bus meninė dalis.

Prašome visus atvykti į minėjimą.

Skyriaus valdyba

PADĖKA BRITŲ-LIETUVIŲ PAGALBOS FONDUI

Nuoširdžiai dėkojame Britų-lietuvių pagalbos fondui už 200 Lt piniginę auką. Už ją ponios Ramutės Salomienės tarpininkavimo dėka įsigijome lėkščių sanatorijai.

Taip pat dėkingi bendrai Lietuvos-Lenkijos-Vengrijos įmonei "Helenta", maloniai sutikusiai parduoti lėkštes su didele nuolaida.

Artūras Audickas
Respublikinės Valkininkų vaikų sanatorijos "Pušelė" vyriausiasis gydytojas

REIKALINGOS KNYGOS

"Europos lietuvio" redakcijai Vilniuje skubiai reikalinga **Juozo Kapočiaus "Lietuvių enciklopedija"** (trisdešimt šeši tomai) ir mėnesinio **žurnalo "Santarvė"** komplektai. Už pervežimą užsimokėsime patys.

Taip pat reikalingi **Nidos Knygų klubo leidinių komplektai**. Juos įteiktume Lietuvos bibliotekoms.

Rašykite:
"Europos lietuvis", A. Strazdelio 1, 2600 Vilnius, Lietuva.

MODERN LITHUANIAN
Mokomasis lietuvių kalbos vadovėlis (21 pamoka).
POSAKIAI, IDIOMOS, gramatika, žodynas dėl visų vadovėlyje pamokų.
Visi paaiškinimai ir vertimai anglų kalba.
Vadovėlis ir dvi audiokasetės kainuoja **25 sv.**
Pašto išlaidos - **4 sv.**

***TURISTINIAI PASIKALBĖJIMAI LIETUVIŠKI-ANGLIŠKI* - 3 sv.**

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS
35.000 žodžių - 10 sv.
Pašto išlaidos - 4 sv.

LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS
50.000 žodžių - 14 sv.
Pašto išlaidos - 4 sv.

Baltic Stores & Co.,

11 London Lane,
Bromley, Kent, BR1 4HB. England.
Tel. 081 460 2592
Fax 081 402 9403.

Vykstantiems į užsienį "EL" pataria gerai apsidrausti, tai padės išvengti ligos ar kitos nelaimės atveju susidariusių išlaidų, ir linki geros bei atmintinos kelionės!

PASAULYJE

Popiežius gyvens vasaros rūmuose

Šv. Tėvas beveik dvi savaites poilsiavo Šiaurės Italijos Les Combes kaime, Alpių kalnų papėdėje. Nuo liepos 22-osios iš Alpių Popiežius grįš savo vasaros rūmus, esančius Castelgandolfo miestely, maždaug už 20 kilometrų nuo Romos. Ten jis gyvens iki rudens; ten pat vyks ir visa jo viešoji veikla: audiencijos, susitikimai ir kita. Išimtis bus tik bendrosios audiencijos, kurios ir vasarą vyks Romoje. Į susitikimus su maldininkais kiekvieną trečiadienio rytą iš Castelgandolfo į Vatikaną Popiežius parskris malūnsparniu.

Katalikų pasitarimas

Liepos pabaigoje Prahoje vyko Europos katalikų pasitarimas tema: "Europos parapijų ateitis". Jame dalyvavo 350 atstovų: vyskupų, kunigų, diakonų, vienuolių ir pasauliečių iš 18-os Europos kraštų. Pasitarimas buvo skirtas Vidurio ir Rytų Europos kraštų parapijų gyvenimo atnaujinimui ir bendrai tikinčiųjų bendruomeninio sąmoningumo stiprinimui. Ypač pabrėžta, kad parapija yra pirmasis ir pamatinis Bažnyčios vienetas, kuriame tikintieji buriasi į brolišką bendriją. Dėl to reikia ugdyti tokį sąmoningumą, kad krikščioniškas bendruomenės gyvenimas nesiribotų vien sekmadienio mišių lankymu atsitiktinai pasirinktoje bažnyčioje, bet kad kiekvienas krikščionis jaustųsi ir savo mažosios bendruomenės - parapijos atsakingas narys.

Krikščioniškųjų radijo stočių padėtis

Liepos mėnesį Strasbūre vyko Europos krikščioniškųjų radijo stočių konferencijos suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir Vatikano radijo atstovas - radijo programų direktorius kun. Federico Lombardi. Suvažiavime dalyvavo 600 vietinių radijo stočių, Europoje transliuojančių religinio turinio programas, atstovai.

1994 m. įkurta Krikščioniškųjų radijo stočių konferencija buria katalikų, protestantų ir stačiatikių religines radijo stotis. Organizacijos užuomazga atsirado pietvakarinėje Europoje. Branduolį kiek anksčiau jau buvo sudariusios katalikiškosios radijo stotys, veikiančios Portugalijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje ir Italijoje. Vėliau prie jų prisidėjo ir kitų Europos kraštų bei kitų krikščioniškų konfesijų turimos radijo stotys. Pernai įkurta Europos krikščioniškųjų radijo stočių konferencija siekia dalintis darbo patirtimi ir keistis informacija. Kadangi Konferencijai šiuo metu priklauso įvairių Europos kraštų radijo stotys, savo kraštuose turinčios nevienodas juridines ir ekonomines veikimo sąlygas, Konferencijos uždavinys - pagelbėti toms stotims, kurios neturi pastovių rėmėjų.

Vatikano radijas turi ypatingą statusą, nes jis nėra europinis radijas, kadangi klausytojai išsimėtę po visą pasaulį. Tačiau Vatikano radijas, ir savo darbo patirtimi, ir laidų tematika labiausiai yra susietas su Europa. Vietinės radijo stotys savo dažniais retransliuoja Vatikano radijo programas. Tai yra labai didelis pasitarnavimas Vatikano radijui ir jo klausytojams, nes vietinės retransliacijos girdimos daug geriau negu trumpabangės transliacijos iš Romos.

Vatikano radijo lietuviškų laidų redakcijos žinios

Leidėjas: Lietuvių namų bendrovė Londone ir Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga. Vyriausiasis redaktorius Vladas Dargis. "EL" redakcijos adresas Vilniuje: A. Strazdelio 1, Vilnius 2600, Lietuva. Tel.: 622466, 611879. Faksas: 614984. Indeksas 67372. SL 1436. 2 sp. l. Tiražas 1700 egz. Užs. Nr. 2597. Spausdina valstybinė įmonė "Spauda", Laisvės pr. 60, Vilnius.